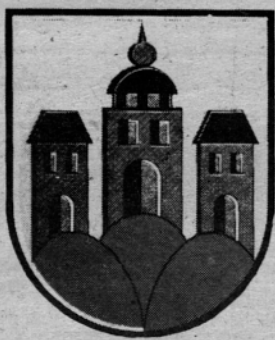

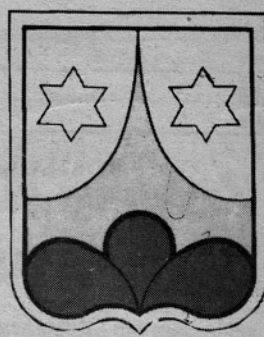
REČICA OB SAVINJI

MOZIRJE

LJUBNO

GORNJI GRAD

Izročilo OF ni le slavna zgodovina

V zgodovini slovenskega naroda ima 27. april posebej pomemben, skorajda simbolni pomen. Ta slovenski ljudski praznik simbolično izpričuje moč gibanja slovenskih množic-enkratnega in neponovljivega, iz katerega je zrasla naša republika in ob katerem vsako leto preverjamo svojo moč in trdnost. Osvobodilna fronta je bila simbol združitve vseh zavednih slovenskih ljudi v boju proti okupatorju in za napredno družbo.

Pravzaprav je zgodovinska modrost OF slovenskega naroda zelo enostavna: ideološki univerzalizem je stopil takrat (vsaj začasno) ob stran in ljudje so se zbrali okrog svoje usode. Spočel se je pluralizem najbolj spontan vrste, enotnost v različnostih. Vsem je bila osnova preživetje, ohranitev slovenske civilizacijske in kulturne samobitnosti, različna prepričanja pa so svojo moč, iznajdljivost, izkušnjo in težnjo investirali v uresničitev tega temeljnega, za vse usodnega smotra. Skupnost je potem v tem znamenju res zaživevala v nepričakovano, velikansko in uporno energijo.

Pluralizem kličemo tudi danes na pomoč. Če je bil ta pred časom še strah in upanje hkrati je danes samo še upanje, ki nam bo pomagalo poiskati pot iz krize. Kako iz družbene in razvojne krize in kam? Imamo sicer že nekaj odgovorov, vendar pa ne vseh. Vsi skupaj si želimo pravično, materialno in kulturno bogato družbo. Želimo si, naj bi bil naš socializem, kakorkoli bi ga že poimeno-

vali, tudi ekonomsko učinkovit, naj ne bi bil sinonim za revščino, nesposobnost, prepire, nezaupanje in še za marsikaj drugega, kar ni v prid našim pogledom na Evropo in skladno s hotenji, povezanimi z 21. stoletjem.

Če je kje velika stopnja soglasja, potem je v prepričanju, da bomo le z več demokracije uspeli reševati tegobe našega vsakdana. Vsakodnevna praksa postaja neizprosna, toda pravičen sodnik prenekatemu našemu spoznanju, usmeritvi, dogovoru, ki so nastajali v nekoliko odmaknjenih, drugačnih časih in jih sedanjost ostrejši čas ne sprejema vseh pomenov, oziroma ponuja ter zahteva boljše rešitve.

Zaradi tega se obletnice Osvobodilne fronte, te prvinske iznajdbe slovenskega samobitnega duha, ne kaže le spominjati z zastavami in proslavljanjem na proslavah. Spominjamo se je s premišljevanjem, ali se politično hri navsko oddaljujemo ali pa dovolj zagnano približujemo ciljni orientaciji, ki se imenuje demokracija. Kajti še dosti je nevarnosti, da se demokracija spridi le v ideološki poziv, ki naj rabi za zamegljevanje sedanjosti in za odrijanje problemov v daljno prihodnost.

Eno pa je več kot vidno: usoda spet zelo močno trka - in če se je že grešilo od zmagovitega dne naprej, potem je zdaj zagotovo spet čas, da se zbrano vrnemo v trenutek in izvirno izkušnjo OF slovenskega naroda.

Lučnica v Podvolovljeku. Strokovnjaki bi ji želeli podpisati smrtno obsodbo, prav tako kot celi dolini Podvolovljeka. Oba pa sta prelep biser, katerega zdrava ljudska pamet ne bo dovolila uničiti. Voda je nacionalno bogastvo in je ne gre nobenemu odrekati, vendar pa se mora izkoriščanje virov pitne vode urediti tako, da ne pride do katastrofalnih posledic za neko območje. Z malo dobre volje se to gotovo da narediti.

Premočna zmaga Janeza Drnovška

Udeležba volilcev na neposrednem izjavljanju za določitev kandidata za člana predsedstva SFR Jugoslavije iz Slovenije, ki je bilo 2. aprila, je bila tudi v naši občini zelo dobra. Na 32-tih voliščih je od 12.086 volilcev glasovalo 11.217 ljudi, torej je bila udeležba v naši občini 92,81 odstotna. Za Janeza Drnovška je glasovalo 62,14 odstotka volilcev, za Marka Bulca pa 36,76 odstotka volilcev. Neveljavnih je bilo 1,11 odstotka glasovnic, kar je

najmanj v Sloveniji. Ta podatek kaže, da so bili naši volilni odbori dobro pripravljani.

Nasploh velja pohvaliti delo krajevnih konferenc SZDL, ki so v zvezi z neposrednim izjavljanjem morale v zelo kratkem času opraviti obilico dela. Nekaj manjših zapletov je sicer bilo pri dostavljanju vabil, kar pa je razumljivo, saj je bilo v dveh dneh treba raznositi preko 12 tisoč vabil.

Sicer pa je bilo vdušje na vo-

liščih, ki so bila lepo okrašena, dobro. Tudi v naši občini je neposredno izjavljanje o dveh kandidatih pozitivno odmevalo, saj so po besedah mnogih prvič v povojnem obdobju občutili, da o nečem res pomembnem tudi odločajo. Pokazalo se je tudi, da so volilci dobro seznanjeni s programi in pogledi posameznega kandidata, kar kaže na to, da so sredstva javnega obveščanja in mediji dobro opravili svoje delo.

R. P.

Gasilski »Na pomoč« v Novi Štifti

V Novi Štifti so se zbrali delegati vseh naših gasilskih društev na letni konferenci. Domači gasilci so se pošteno potrudili in pristrčno sprejeli goste iz cele doline, prišli pa so tudi predstavniki občinskih gasilskih zvez iz Titovega Velenja, Žalca, Celja, Raven na Koroškem, Kamnika in Gasilske zveze Slovenije.

Iz poročil predsednika, poveljnika in drugih predstavnikov naše občinske gasilske zveze je vel ve-

lik ponos na opravljeno delo v preteklem letu, saj so gasilci že v letu 1988 opravili v glavnem vse naloge na področju nakupa opreme, ki so si jih zadali do leta 1990.

Posebej ohrabrujujoče pa je dejstvo, da se društva pomlajujejo, pri čemer je bilo večkrat postavljeno za vzgled prav Gasilsko društvo Nova Štifta, kjer je mentorica uspešno vključila celo vrsto pionirjev in pionirk med gasilce.

Sicer pa je bilo lani v naši obci-

ni šest požarov, kar je več kot leto poprej, vendar so bili manjši, tako da materialna škoda ni bila večja kot pred enim letom. Predstavniki sosednjih gasilskih zvez so ocenili, da predstavlja to število zelo ugodno stanje, kar kaže na precejšnjo stopnjo protipožarne zaščite v naši občini, za kar so seveda zaslužni predvsem gasilci, ki veliko svojega dela posvečajo prav izobraževanju.

R. P.

Nadomestilo za kruh in mleko, ki to ni

Po prenehanju veljavnosti zveznega zakona o kompenzacijah naj bi v Sloveniji od 1. marca pa do konca leta zagotovili sredstva za nadomestilo dela cene pasteriziranega mleka in moka tipa 850 v republiškem proračunu. Ta sredstva so bila do sedaj namenjena proizvajalcem, odslej pa bodo namenjena direktno nekaterim potrošnikom. Nadomestilo je namenjeno za kritje sedanje razlike v ceni teh živil. Dobili ga bodo upravičenci, ki prebivajo v Sloveniji ter tu nakupujejo kruh in mleko po veljavnih maloprodajnih cenah.

Za mesec marec znaša nadomestilo 20.000 din. Ta dva tisočaka bodo dobili vsi otroci, ki prejemajo družbeno pomoč (otroški dodatek) in vsi, ki so upravičeni do edine, dopolnilne aličasne socialne pomoči.

Prejemnikom družbenih pomoči otrokom, ki so zaposleni v združenem delu, bodo nadomestilo izplačale delovne organizacije skupaj z osebnim dohodkom in otroškim dodatkom.

Drugim prejemnikom družbenih pomoči otrokom in prejemnikom skrbstvenih pomoči bo

pristojna služba nakazala nadomestilo skupaj z osnovno pomočjo na njihov naslov.

Dodatno pojasnilo v zvezi z

izplačevanjem in upravičenostjo do nadomestila pa lahko dobite na Centru za socialno delo v Mozirju.

Koliko nas je?

Naša občina je ob koncu lanskega leta štela 16.356 prebivalcev ali 17 več kot leto poprej. Ženski je 8.393, moških pa 7.963. Naravni prirastek v naši občini je že negativen, saj je lani umrlo 193 ljudi, rojenih pa je bilo 188 otrok. Povečanje števila prebivalstva naše občine gre torej na račun pri-

selitev iz drugih občin.

V naši občini imamo 6.340 voznikov motornih vozil, osebnih avtomobilov je 4.190, tovornih avtomobilov 280 in kar 1142 traktorjev. Zanimivo je, da se je število motornih vozil lani zmanjšalo za 456 ali za približno 10 odstotkov.

Občanom
in delovnim ljudem
občine Mozirje
čestitamo k prazniku
Osvobodilne fronte
in 1. maju!

Delovne in družbenopolitične organizacije,
samoupravne interesne skupnosti,
SO Mozirje in njen Izvršni svet
ter Uredništvo Savinjskih novic

SN objavljajo

Razcepljenost je glavni problem
Analiza lanske turistične sezone	1
Manj zdraviliškega zdravljenja
Varčevanje tudi pri borbah in invalidih	2
Kako smo lani gospodarili
Rezultati nad slovenskim povprečjem	3
Vodo DA, Podvolovjeka NE
Obljaba Celjanov, da ne bo amandmaja	4
Prišel je čas, ko petelin zapoje
Ekskluzivni posnetki Jožeta Svetličiča	5
Kako po pameti gledati TV
TV je lahko tudi škodljiva	7
Mozirsko sukno
Hkalska obrt v naši dolini	8

Str.

Razcepljenost je glavni problem

V marsikaterem dokumentu imamo zapisano, da je razvoj turističnega gospodarstva ena od prioritarnih nalog. Vendar papir prenese vse - realnost pa je drugačna ali povedano z drugimi besedami - ta panoga se razvija počasneje, kot bi želeli.

Dejstvo je, da je gostinstvo-turistična dejavnost v naši občini razcepljena na veliko število nosilcev, ki so med sabo izredno slabo povezani. Ugotovitve v svetu pa kažejo, da je prav v turističnem gospodarstvu potrebna večja koncentracija nosilcev, saj le s skupnim nastopom na tržišču uspešno poslujejo in dosežajo željene rezultate.

Sicer pa si pogledjmo nekaj podatkov, ki so osebna izkaznica lanske turistične sezone. Razveseljivo je, da se je število nočitev vendarle nekoliko povečalo in sicer za 17%, od tega v kampu Menina za 31%, na kmečkih turizmih za 13%, v privatnem sektorju za 14% in v družbenem sektorju za 10%. Zasedenost posteljnih kapacitet je bila lani sicer samo 7,2 odstotna, vendar je število višja za 1,1% napram letu poprej. Polovico tega povečanja gre na račun kampa Menina, vsi ostali nosilci turistične dejavnosti v naši občini pa so zaslužni za drugo polovico.

Ta porast števila nočitev je izračunan v primerjavi z letom 1987. Pri tem pa je potrebno povedati, da je bilo število nočitev v lanskem letu še vedno za 10.000 manjše od števila nočitev leta 1985.

Sicer pa turistični delavci ugotavljajo, da je lani fizični prome porabnikov gostinskih storitev upadel za celo tretjino. Vzrok je jasen - visoke cene in zmanjšanje kupne moči prebivalstva.

Na slabše finančne rezultate poslovanja nekaterih turističnih delovnih organizacij so vplivali tudi pomanjkanje snega pozimi neenotna ponudba in prodaja turističnih kapacitet naše doline in premajhna dejavnost na področju izvenpenzijske ponudbe.

Vendar pa velik porast števil nočitev v kampu Menina dokazuje, da je mogoče z načrtno akcijo in ustrezno propagando še vedno dosegati pozitivne rezultate - posebej pri privabljanju tujih gostov.

Dosti bolj usklajeno pa deluje jo turistična društva po dolini, katerih dejavnost se je v zadnjih letih zelo razmahnila. Turistična društva so najbolj zaslužna za do bro organizacijo dnevnih turističnih prirreditiv, ki pa niso njihova edina dejavnost, saj zelo veliko naredijo tudi za lepšo podobo krajev.

R. I

Zahteve sindikatov pogosto niso uslišane

Na letni seji Občinskega sveta sindikatov Mozirje so kritično ocenili in razčlenili sedanje razmere v širši, pa tudi ožji družbenopolitični skupnosti.

Precej besed in ocen je bilo izrečenih o gospodarskih gibanjih v lanskem letu v občinskem prostoru. Ocenili so, da kljub relativno zadovoljivim gospodarskim rezultatom v mozirskih sindikatih ne morejo biti zadovoljni, predvsem zaradi realnega zaostajanja osebnih dohodkov v primerjavi s Slovenijo, ki je v letu 1988 znašalo kar 17,6%, kar pomeni, da so se realni osebni dohodki v občini znižali za 16,4%. Na to zaostajanje so v sindikatih opozarjali že v lanskem letu, vendar pa sedaj ugotavljajo, da so se te razlike

Sindikalni aktivisti so kritično ugotovili, da so premalo naredili na področju razbremenjevanja gospodarstva, ker njihove zahteve niso bile uresničene.

V lanskem letu v naši občini nismo beležili večjega nezadovoljstva delavcev, zato tudi ni bilo izsiljenih sestankov ter prekinitev dela oz. štrajkov. To pa ne pomeni, da v nekaterih kolektivih ni bilo zaznati splošnega nezadovoljstva, za kar so bili v glavnem krivi nizki osebni dohodki, razne organizacijske spremembe in slabo in površno informiranje.

Pri delu občinskega sindikalnega sveta je lani prišlo tudi do nekaterih organizacijskih sprememb. Tako je bil organiziran odbor delavcev gozdarstva in lesne industrije, ki je sicer začel delovati, vendar njegova vsebina dela še ni dobila pravega pomena. Delovati je pričel tudi odbor sindikatov delavcev v vzgoji in izobraževanju od katerega si članstvo v tej populaciji veliko obeta.

Ob koncu lanskega leta je pri občinskem sindikalnem svetu ponovno pričela delovati služba pralne pomoči za člane sindikata. Že v tem kratkem obdobju se je pokazalo, da je bila njena ustanovitev nujna, saj se je že v tem kratkem času na njo obrnilo že več kot dvajset članov sindikata.

Ob koncu letne seje so razglasili rezultate lanskih sindikalnih športnih tekmovanj. Uvrstitve sindikalnih organizacij so naslednje: 1. Elkoj, 2. Kovinarstvo, 3. Gorenje MGA, 4. Postaja milice, 5. Družbenopolitične organizacije, 6. GG Nazarje, 7. GLIN DSSS, 8. Smreka, 9. Skupščina občine, 10. GLIN Energetika, 11. GLIN Zaga, 12. ZKZ, 13. Vegrad Ljubno, 14. Osnovna šola Mozirje, 15. Obrtniki, 16. GLIN Iverna, 17. GLIN Stavbeno, 18. Osnovna šola Gornji grad, 19. GG Transport, 20. Cinkarna Ljubija, Iskra Feriti, Turist, PTT in RTC Golte.

Prve tri osnovne sindikalne organizacije so prejele lepe plakete. Končna uvrstitve, ki smo jo objavili, je bila izračunana na osnovi rezultatov in udeležbe na vseh tekmovanjih, ki jih je organizirala občinska sindikalna organizacija.

RAJKO PINTAR

Podarili denar za igrače

Ob novem letu tudi otroci v vrtcu z velikim veseljem pričakujejo prihod dedka Mraza, ki jih obdaruje v skupinah z igračami. Te ostanejo v vrtcu, da se lahko vsak dan z njimi igrajo.

Ustrezne in trpežne igrače so zelo drage. S svojimi sredstvi ne uspemo zagotoviti nakupa za vseh 20 oddelkov, ki jih imamo po naših krajevskih skupnostih, zato vsako leto prosimo širšo družbeno skupnost za finančno pomoč.

Letos smo za nakup igrač prejeli 11.136.000 din. Sredstva so prispevale vse krajevne skupnosti v občini Mozirje v skupnem znesku 1.790.000 din.

Od delovnih organizacij v naši občini smo prejeli 1.600.000 din. Sredstva so prispevale naslednje DO: TOK GG Nazarje, Glin Nazarje, MGA Nazarje, Elkoj Mozirje, Smreka G. grad, Iskra Feriti Ljubno, Vegrad T. Velenje in Cinkarna Ljubija Mozirje.

Ob obrtnikov smo prejeli 1.500.000 din. Sredstva so nam nakazali: Gradič Olga Mozirje, Petrovič Janez Mozirje, Zakrajšek Jože Nazarje, Lukač Milena Mozirje, Cigale Mirko Nazarje, Šon Franc Rečica, Kranjc Ivo Ljubno, Božičnik Miro Mozirje, Ribežl Ivan-Đurda Nazarje, Torkar Julij Nazarje, Čretnik Stefka Mozirje, Melanšek Jože Nazarje,

Melanšek Vanda Nazarje, Bombač Anton Mozirje, Valentincič Maša Ljubno, Vrnunč Zvone Nazarje, Vovk Jože Mozirje, Kvas Roman Mozirje, Petrin Pavel Mozirje, Poplas-Krefl Bočna, Čretnik Brane Bočna, Rezoničnik Frenk Bočna, Kranjc Stanislava Nazarje, Rakun Stanislav Ljubno, Napotnik Marija Ljubno.

Od društev smo prejeli 110.000 din. Sredstva so dali: ŠD Lipa Šmartno ob Dreti, ZB NOV Šmartno ob Dreti in Osnovna strelska organizacija Šmartno ob Dreti.

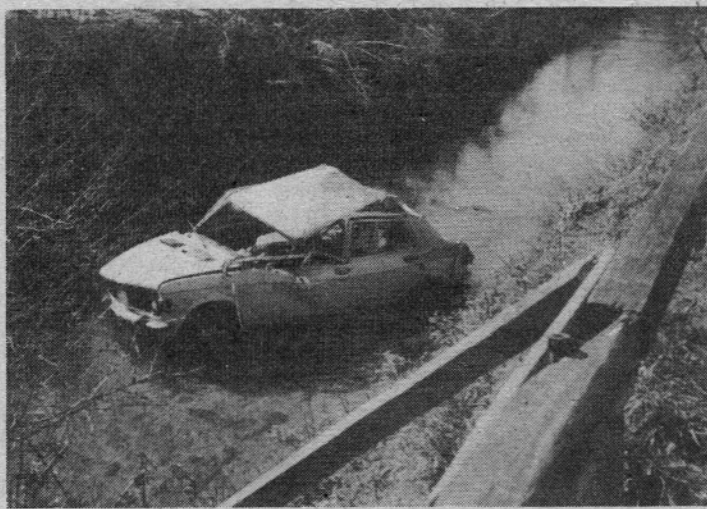
V materialu so nam darovali posamezniki in delovne organizacije v vrednosti 3.736.000 din. Ti darovalci so bili Češnovar Emil Luče, ZKZ Mozirje, Štrukelj Rado Šmartno, Weiss Andrej Rečica, Selišnik Alojz, Emika Luče, Jeraj Irena, Jakšič Slavica, Potočnik Ida Mozirje, Ločnar Berti Mozirje.

Od skupnosti otroškega varstva smo prejeli 2.400.000 din.

Vsa izbrana sredstva smo porabili izključno samo za nabavo igrač.

Vsem, ki so pokazali ob naši akciji razumevanje in so nam po svojih močeh finančno pomagali, se v imenu naših otrok in delavcev VVO Mozirje najlepše zahvaljujemo.

ANA KLADNIK

Prometna varnost v naši občini se je za malenkost izboljšala, vendar še zdaleč ne dovolj. Nesreče so še vedno pogoste, kot tale, ko je 10. aprila stoenka takole končala v strugi pri Delejevju v Mozirju. Na srečo brez hujših posledic.

Družbeni in zasebni kapital sta si podala roke

Tudi v naši občini smo pričeli prvega primeru, ko sta se srečala družbeni in privatni kapital, sad tega pa je prva mešana družba v naši občini.

V delovni organizaciji Inženiring iz Titovega Velenja se je pokazala potreba po pridobitvi proizvodnih prostorov za proizvodnjo izdelka, ki ga je razvil razvojni oddelek in je po tržni oceni izredno zanimiv za proizvodnjo sestavnih delov valilnika za potrebe nizozemske firme PASS REFORM. Zato se je investitor odločil za sodelovanje z obratovalnico Ključavničarstvo Češnovar v Lučah, ki razpolaga s sodobnim strojnim parkom za nameravano proizvodnjo. Obrtnik Češnovar ima sedaj organizirano proizvodnjo v več dislociranih najetih prostorih, ki ne nudijo možnosti za organizacijo proizvodnje v dveh ali več izmenah. Zato sta se partnerja odločila za skupno izgradnjo proizvodnega obrata v obrtni coni v Podveži pri Lučah.

Proizvodni in prodajni program projekta obsega zanimive skupine izdelkov kot so npr.: oprema za smučarske vlečnice in sedežnice, investicijska oprema, pekač za hitro pečenje mesa in izdelki namenske proizvodnje. Vsi omenjeni izdelki, razen pekača za hitro pečenje mesa so tržno že uveljavljeni, saj tvorijo proizvodni program obrtnika Češnovarja in ga le-ta vnaša v proizvodni program projekta.

Več turističnih prizadevanj

Občni zbor mozirskega turističnega društva je bil dobro obiskan, kar vzbuja upanje, da se bo spet povrnilo zaupanje prebivalcev v to dejavnost. Kraj ima brez dvoma dolgoletno izročilo v tujem prometu in je že pred prvo svetovno vojno imel več turističnih zmogljivosti, kot jih ima danes. Odveč bi bila razprava kaj je temu krivo da gospodarska veja, ki bi v naših razmerah lahko veliko obetala, tako odmirna. Tega seveda ni mogoče razpravljati na nekem zboru, pač bi si morali o zadevi beliti glave tam, kjer odločajo o razvoju družbe na sploh.

Iz poročila predsednika društva Marijana Trontlja je mogoče razbrati, da si je društvo prizadevalo odpravljati razne črne točke v kraju samem, saj za kaj drugega že nima denarja. Uspešno je priredilo vrsto turističnih prireditev od katerih so nekatere že dobile sloves v širšem krogu, zunaj meja občine. Seveda je na dlani, da bi prireditev lažje in bolje uspevale, če bi pri pripravi sodelovalo več ljudi, če bi se krajani vendarle zavedali svoje obveznosti do domačega kraja in ga ne bi smatrali zgolj kot prostor za ugodno bivanje in srkanje

Ni jih več veliko, ki na takšen način pripravljajo zemljo za setev, saj je tudi konjev iz dneva v dan manj.

varja in ga le-ta vnaša v proizvodni program projekta.

Tehnična rešitev novega proizvodnega objekta v Podveži je taka, da okolja ne obremenjuje niti iz ekološkega, niti iz energetskega vidika.

Pomembno je, da bo ta projekt zaživel v manj razviti in obmejni krajevni skupnosti in bo pobuda za še hitrejši razvoj gospodarske dejavnosti v obrtno industrijski coni v Podveži.

V proizvodnem obratu bo zaposlenih 21 delavcev, kar ni majhno število, če upoštevamo, da nezaposlenost v naši občini hitro narašča, perspektive novega zaposlovanja pa so slabe.

Začetek gradnje proizvodnih obratov je predviden še v tem mesecu, gradnja pa naj bi bila končana v mesecu letošnjega leta. Redna proizvodnja pa se bo pričela v septembru.

Po tekočih cenah bodo udeleženci vložili v projekt okoli 7,15 milijarde din.

O investicijskem programu je praviljavil tudi mozirski izvršni svet in ga seveda podprl, istočasno pa je postavil pogoje, da se v tistem trenutku, ko bo dograjen objekt v Podveži, prenese vsa dejavnost obrtnika Češnovarja iz središča Luč v nove prostore, kar bo v končni fazi kar pomemben prispevek k razvoju turizma v Lučah.

RAJKO PINTAR

Iz dela Izvršnega sveta

Izvršni svet je v zadnjem času pri svojem delu posvečal največ pozornosti tekočim gospodarskim gibanjem v občini. Obravnavana je bila analiza o gospodarstvu v preteklem letu, ki je bila izdelana na osnovi zaključnih računov vseh delovnih organizacij s področja gospodarstva in negospodarstva.

Značilne ugotovitve za gospodarjenje v občini v preteklem letu so, da primerjano v celoti, rezultati nekoliko slabši od preteklega leta, kljub temu pa posamezni subjekti dosegajo na nekaterih področjih dobre rezultate. Kot dobre rezultate lahko navedemo področje zunanje trgovinske menjave, še vedno pozitivno rast industrijske proizvodnje, investicijska dejavnost, izboljšala se je tudi finančna samostojnost delovnih organizacij. Ostali kazalniki gospodarjenja niso tako vzpodbudni.

Izvršni svet je bil seznanjen s težkim gospodarskim položajem delovne organizacije RTC Golte, ki zaradi pomanjkanja snega v zimski sezoni beleži velik izpad dohodka. Dogovorili in predlagali smo vrsto aktivnosti na nivoju občine, regije in republike ter opredelili nosilce posameznih nalog vse s ciljem, da ublažimo posledice izpada zimске sezone.

Obravnavali smo poročilo o stanju blagovnih rezerv v občini, kjer pristojni odbor za blagovne rezerve pri skupnosti za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe ugotavlja, da je stanje blagovnih rezerv v glav-

nem zadovoljivo, predlagal nabavo artiklov za letošnje leto in opozoril na nekatere nerešene probleme, predvsem na ustrezne skladiščne prostore.

Na zadnjih treh sejah, so bili Izvršnemu svetu predstavljeni investicijski programi nekaterih naših delovnih organizacij.

Delovna organizacija MGA Nazarje bo v letošnjem letu realizirala II. fazo projekta razširitve in posodobitve proizvodnje malih gospodinskih aparatov, Smreka Gornji grad bo razširila in posodobila proizvodnjo v tesarstvu, Gorenje GLIN Nazarje pa bo vlagalo v intenziviranje predelave masivnega lesa iglavcev. Izvršnemu svetu je bil predstavljen tudi projekt za izgradnjo proizvodnega obrata v Lučah za katerega bo investitor Delovna organizacija Inženiring Titovo Velenje ob soudeležbi sredstev zasebnega sektorja drobnega gospodarstva, banke in inozemske firme. Izvršni svet ne preverja ekonomskih učinkov nameranih investicij pač pa jih ocenjuje skozi predvidene globalne učinke na naše gospodarstvo, na zaposlovanje in posege v prostor. Vsi doslej predstavljeni investicijski programi pomenijo realizacijo srednjeročnih in dolgoročnih planskih usmeritev občine in so velika vzpodbuda, da se tudi v teh težjih pogojih gospodarjenja zmore in hoče vlagati v posodobitve in nove proizvodne programe.

R. Plaznik

Manj zdraviliškega zdravljenja

Na komiteju za družbene dejavnosti so pripravili poročilo o stanju varstva borcev in invalidov v lanskem letu. Varstvo borcev in vojaških invalidov je trajna obveznost in skrb naše skupnosti.

Zato so še vsa povojna leta prisotna prizadevanja, da bi bilo njihovo varstvo čim ustrezneje urejeno. Vojni napori in neprestana angažiranost po njej je gotovo vplivala na hitrejšo slabšanje njihovega zdravstvenega stanja. Najbolj prizadeti so predvsem tisti borci in vojaški invalidi, ki zaradi starosti, boleznali zmanjšane delovne sposobnosti in morejso uravnati svojega materialnega položaja s splošnimi družbenimi in gospodarskimi gibanji. Zato borci neprestano opozarjajo na posamezne težke probleme, ko je pri nekaterih že ogrožena njihova eksistenca.

Na Komiteju za družbene dejavnosti so ocenili, da je gmotni položaj udeležencev NOV v naši občini urejen v skladu z družbeno opredeljenimi usmeritvami in materialnimi možnostmi družbe.

Ugotavljajo pa, da se zaradi hitro rastoče inflacije realna vrednost pokojnin, invalidnin, priznavalnin in drugih oblik socialne pomoči vse bolj znižuje. Zato smatrajo, da bo v bodoče potrebno bolj tekoče usklajevati prejeme udeležencev NOV in sicer tako, da bodo usklajeni z rastojo življenjskih stroškov.

Glede na starost te populacije je potrebno posebno skrb in pozornost posvečati zdravstvenemu stanju in splošni gerontološki problematiki udeležencev NOV. Ker pa je kriza v zdravstvu velika, lahko na žalost ugotovimo, da se je v

lanskem letu bistveno zmanjšalo število koristnikov-klimatskega zdravljenja iz sredstev zdravstvene skupnosti. To dejstvo je seveda sprožilo ogorčenje borcev. Treba je še povedati, da so bili lani postavljeni strožji kriteriji za pridobitev pravice do zdraviliškega zdravljenja, ki je zagotovljeno le v primerih nadaljevanja bolnišničnega zdravljenja in pri osebah, ki so bile v zadnjih treh letih večkrat bolnišnično zdravljene. V letu 1986 je naša zdravstvena skupnost zagotovila zdraviliško-klimatsko zdravljenje 78-im upravičencem, leta 1987 je število le-teh padlo na 61, lani pa je ta pravica pripadla le še trindvajsetim upravičencem.

Poglejmo si še nekaj drugih podatkov. Osebnostno invalidnost trenutno prejema 114 upravičencev, dodatek za pomoč in postrežbo prejema štirje invalidi, ortopedski dodatek pa 19 invalidov. Število vojaških invalidov je v lanskem letu upadlo za 4 odstotke.

Družinsko invalidnost prejema 83 upravičencev.

Pomemben del sistema socialne varnosti udeležencev NOV so dopolnilne oblike, to je invalidski dodatek za vojaške vojne in mirmodobne invalide, za druge borce pa občinske priznavalnine. Invalidski dodatek trenutno prejema 108, občinske priznavalnine pa 260 naših občanov.

Posebne oblike varstva uživajo tudi borci za severno mejo v letih 1918 in 1919. To varstvo v naši občini uživajo le še trije borci slovenskih prostovoljnih vojaških enot.

Rajko Pintar

Izlet v Benetke

Društvo upokojencev LJUBNO organizira izlet v BENETKE. Ob zadovoljivem številu prijavljenih bo izlet 9. maja 1989. Rok prijave je do 1. maja. Vabljeni tudi drugi občani. Prijave prejemo: Marovt Franc, Ljubno 78 Štiglic Ana, Juvanje 6 Bezovšek Rafael, Radmirje 44

Obrtniki so pregledali svoje delo

Kar široke palete vprašanj so se lotili delegati skupščine Obrtnega združenja Mozirje, ki so se sestali v zadnjih dneh meseca marca. Predsednik izvršilnega odbora Herman Remic se je v svojem poročilu o delu v preteklem letu osredotočil na pripombe, ki so jih obrtniki posredovali v pripravah na uvedbo samopriskevka, nadalje na samoupravni sporazum za PTT promet, katerega obrtno združenje ni podpisalo, načel je tudi problematiko osebnih dohodkov delavcev pri obrtnikih in o zboru obrtnikov, ki je bil sklican zaradi novega pravilnika o vodenju poslovnih knjig.

Sekcija gostincev se je v svojem poročilu najdlje zadržala pri analizi lanskega ocenjevanja gostinskih lokalov z zvezdicami.

Sekcija lesarjev je postregla z zanimivim podatkom, da se je na naših osnovnih šolah večje število učencev odločilo za poklic lesne stroke. To dejstvo je seveda dovolj pomembno za naše obrtnike in prav nič odveč ni bila obrazložitev pogojev, kakšne mora imeti obrtnik, da lahko izobražuje delavca.

Obrtno združenje predvideva v letošnjem letu tudi nekaj večjih posegov, kot so napeljava centralnega ogrevanja v domu obrtnikov in nakup računalnika za potrebe obrtnega združenja in obrtne zadruge Gaj.

Mozirsko obrtno združenje bo letos praznovalo svojo 15. letnico delovanja, osrednje svečanosti pa bodo potekale v okviru občinskega praznika. R. P.

POD DROBNOGLEDOM

V lanskem letu je bilo v naši občini evidentiranih dobrih 12 milijard vplačil za gospodarske in negospodarske investicije, kar je za 168,9% več kot leto poprej. Plačila za gospodarske investicije so bila za 168,9% večja kot leta 1987, za negospodarske investicije so narasle za 162,2% v primerjavi z letom poprej.

Sicer pa so med investicijami absolutno prevladovali negospodarske investicije (92,7%), medtem ko so negospodarske investicije predstavljale komaj 7,3% v količini vseh sredstev, ki so jih lani naše delovne organizacije namenile za investicije.

Skupščina občine Mozirje je obravnavala poročilo o realizaciji svojega programa. Med drugim je zanimivo pogledati udeležbo delegatov iz posameznih sredin na zasedanjih skupščine. V zboru združenega dela so se najslabše udeleževali sej delegati iz TOZD-a Kemija (28,5%), kmetje kooperanti (34,3%) in Turista (42,8%). V zboru krajevnih skupnosti je najbolj problematična udeležba delegatov iz KS Luče (28,6%) in KS Nazarje (57,1%).

Prav je, da omenimo tudi tiste delegacije, katere so se najbolj redno udeleževale zasedanj skupščine. To so predvsem delegacije iz MGA, Smreke, Uprave SO Mozirje, OŠ Gornji grad (vse s 100% udeležbo), z več kot 80% pa Iskra Feriti, Kovinarstvo, GLIN, GG, ZKZ in Splošno zdravstvo v zboru združenega dela, v zboru krajevnih skupnosti pa Solčava, Šmartno, Nova Štifta in Ljubno ob Savinji.

V gornjegrajski Smreki so se odločili za posodobitev in razširitev proizvodnje. Z investicijo bodo posodobili in razširili tehnologijo v tesarski proizvodnji, kapacitet proizvodnje stavbnega pohištva pa ne bodo širili. Pridobili pa bodo tudi energetski objekt ter informacijski sistem za proizvodnjo. Predračunska vrednost investicije znaša 500 milijard. Investicijo so pospešile možnosti za prodajo petstotih montažnih hišic na francoskem tržišču pa tudi sicer ocenjujejo, da bodo možnosti za izvoz bistveno večje, ker bo možna proizvodnja višje kvalitete in višjega standarda.

Kako smo lani gospodarili

Stalno se spreminjajoča poslovna politika s poudarkom na prilaganju pogojem trga, je narekovala rezultate gospodarjenja v občini, ki so sicer precej slabši od pričakovanih, vendar v pogojih izjemno zapletenih in hitro spreminjajočih se razmer in ob neobvladljivi rastoči inflaciji, zadovoljivi.

Ugodne rezultate smo dosegli na rasti količinskega obsega proizvodnje, ki je porasla za 3,8%, kar je izredno pozitivno, če primerjamo z negativno 2,7% rastjo v Sloveniji in negativno 1% v Jugoslaviji. Beležimo tudi 52,2% realno povečanje zunanje trgovinske menjave, ki v strukturi celotnega prihodka že predstavlja 16,7%, 2-kratno pa je pokrivanje uvoza z izvozom.

Na raven in dinamiko finančnih rezultatov v lanskem letu je odločujoče vplivala rast cen, saj so cene pri proizvajalcih v Sloveniji od cen v predhodnem letu višje za 206,4%, cene na drobno pa za 202,2%. V sled tega so trendi doseganja celotnega prihodka, ki se je sicer v globalu občine povečal za 214,5%, zelo inflacijske rasti niso dosegle predvsem delovne organizacije, ki jim pada fizični obseg proizvodnje in ki poslujejo na robu rentabilnosti.

Skokovita in neobvladljiva rast cen povzroča, da naši subjekti gospodarjenja ne obvladujejo stroškovnih pozicij, saj zaključni računi kažejo, da le TOZD Kemija dosega nižje, DO Elkrój pa enake rasti prarabljjenih sredstev, v primerjavi z rastjo celotnega prihodka.

Poslabšuje se ekonomsko-razvojni položaj gospodarstva, saj več kot polovica organizacij v občini in sicer: Glin, Kovinarstvo, Komunala, RTC Golte, Savinja, Turist in ZKZ niso ustvarile poslovnega sklada, med njimi štiri niso uspele oblikovati sredstev za rezervni sklad. Zaskrbljujoče je, da Gorenje Glin in RTC Golte izkazujeta izgubo v znesku 1.718,7 mio din, ki je sicer v celoti pokrita še pred oddajo zaključnega računa, vendar zmanjšuje reprodukcijsko sposobnost teh subjektov. Vzrok za nastalo izgubo je v Glinu iskati v TOZD Stávbeno pohištvo, zaradi nedokončanja investicije in v prestavitvi programa iz obrata v Polskavi; v RTC Golte pa v izpadu prihodka zaradi pomanjkanja snega.

V globalu občine se nam vsled tega slabšajo kvalitetni kazalniki gospodarjenja, saj nam upada ekonomičnost poslovanja za 3, akumulacijska

sposobnost za 3,3, delež akumulacije v dohodku za 5 indeksnih točk. Povečuje se tudi zadolženost gospodarstva, kar je razvidno iz plačanih obresti za kredite, ki že predstavljajo v strukturi dohodka 11,2%.

Navkljub zaostreni finančni politiki se investicijska aktivnost v občini povečuje, saj so gospodarski subjekti v preteklem letu vložili 22.009 mio din sredstev, od tega 48% v posodobitev proizvodnje oziroma v nove proizvodne kapacitete.

Investicijska vlaganja niso vplivala na odpiranje novih delovnih mest ampak predvsem na povečanje produktivnosti. Povečal se je tudi delež investicij v družbenem proizvodu in sicer od 11,1% v letu 1987 na 16,8% v letu 1988

Družbene dejavnosti, ki jih je vse leto omejevala intervencna zakonodaja in s tem pogojevala izredne likvidnostne težave. Kljub temu so poslovala pozitivno razen v zdravstveni skupnosti, ki je izkazala 219,8 mio din izgube, kar je nominalno manj kot v predhodnem letu, vendar se zaradi nepokritosti, problematika prenaša v breme letošnjega leta.

Intervencno sidro in sprememba strukture prihodkov splošne porabe so vplivali na spremembo deleža te porabe v družbenem proizvodu občine, ki je iz 4,1% v letu 1987 padla na 3,2% v letu 1988.

Ničelna rast zaposlovanja v občini se kaže na rasti števila nezaposlenih in je precej predvsem v vidika ustvarjanja pogojev za nova delovna mesta, ki jih investicijska vlaganja v gospodarstvu niso predvidela. Zaposlenost povečuje edino drobno gospodarstvo, ki je edino ustanovilo nov gospodarski subjekt v občini — Obrtna zadruga »Gaj«.

Ustvarjanje pogojev za odpiranje novih delovnih mest je naša skupna naloga. Zato rabimo ekonomsko močno in stabilno gospodarstvo, ki bo zmožno financirati nove proizvodne enote in s tem tudi nova delovna mesta. Za uresničitev navedenih ciljev, pa nam manjkajo propulzivni razvojni programi, ki bodo vsebovali smeri in način za preskrbo proizvodnje na mednarodno in konkurenčno raven in programe prehoda iz sedanjega stanja v nove programe, ki bodo delavcem omogočili, da si bodo svojo razvojno strategijo ustvarjali z delom, ki ga prizna trg.

MARIJA VRTAČNIK

Nazarje nudi zadnje dni bogatejšo ponudbo sadja in zelenjave, saj je v bližini slaščičarne zasebnik Bekim postavil hišico s stojnico, ki se bohotti z lepimi pridelki. Lastnik nam je povedal, da je povpraševanje veliko in da gredo pridelki dobro v prodajo.

Žičniški center Podvolovljek?

V naši občini bomo kot izgleda bogatejši še za en smučarski center, kajti v polnem teku so priprave na izgradnjo žičniškega sistema Velika Planina — Podvolovljek.

Že leta 1973 je bil izdelan investicijski program za veliko Planino, ki je opredeljeval oceno, da ta center ne bo celovit, v kolikor se ne razširi na območje Podvolovljeka. V zadnjem času so predstavniki naše občine navezali stike s predstavniki občine Kamnik, da bi ta projekt postopno realizirali. Znani smučarski strokovnjak Petek Lakota je že opredelil sistem žičnic, pri čemer pa bi bilo najprej potrebno zgraditi dvosedeznico iz Podvolovljeka na Veliko Planino, kasneje pa še ostale od skupno trinajst načrtovanih žičnic. Po sedanjih cenah je samo prva faza projekta ocenjena na 10 tisoč milijard starih din. Investicijski inženiring je prevzel SCT, finančni inženiring STOL Kamnik, predvideni investitor pa bo Komunalo podjetje Kamnik.

Planirana investicija bi zahtevala večje posege v gozd, saj bi bilo potrebno poskati približno 38 ha gozdov. Odprta osta-

jajo še nekatera druga vprašanja, kot so zamenjava zemljišč zasebnikov, varovalni gozdovi, prostorska ureditev, seveda pa še ni dokončnega odgovora, kdo bo ta projekt financiral. Predvideni viri so iz fonda za nerazvite, razvojni dinar, precej teže pa bo zagotoviti lastno udeležbo.

S projektom so seznanjeni tudi na republiški ravni, kjer so ga pozitivno ocenili. Z izgradnjo tega projekta bi se podoba in perspektiva Luč popolnoma spremenila, še posebej, če bi se vzporedno modernizirala tudi cesta Podvolovljek — Kranjski Rok v dolžini štirih kilometrov, za katero je že zagotovljenih 90 starih milijard din iz sredstev SLO.

Če bo načrtovani projekt izpeljan, bomo torej v naši občini dobili poleg Golte še drugi smučarski center. Na Golteh menijo, da izgradnja smučarskega centra ne bi predstavljala konkurence RTC Golte in jo zato tudi podpirajo, saj bi zelo obogatila turistično ponudbo gornjega dela naše doline.

R. P.

O mozirski Ljubljanski banki

O bankah na sploh se v teh časih sliši le slabo. Ljudje se hučujejo nad njimi, češ da jim jemljejo denar s tako skromnimi obrestmi za njihove vloge. Marsikdo se znese nad bančnim delavcem za stvari, ki jih on ne more spremeniti. Saj v bankah gre zaenkrat še vse po »predpisih«, te pa sestavljajo izven bank in predvsem, ne bančni delavci!

V Mozirju je enota Ljubljanske banke, temeljne banke Velenje. V njen sestav sodijo še izpostave: Rečica, Nazarje, Ljubno, Luče, Gornji grad, Šmartno ob Paki in okenca za obrtnike v »Savinji« (Mozirje). Delovni čas so prilagodili prilikam v določenem kraju, vsekakor pa se trudijo, da bi bile njihove usluge čim bolj pri roki poslovnim prijateljem banke.

K razgovoru smo pritegnili vodjo enote LB Mozirje Boženo Knapič, ki dela v banki od leta 1976. Zanimalo nas je, če današnji bančni delavec s pridom koristi svojo izobrazbo, naša sogovornica je diplomirana ekonomistka, ker je pač vse početje bančnikov nekje predpisano. Knapičeva se je nasmehnila in pritrnila, da o kakšnem ekonomskem razmišljanju pri njenem delu ne more biti govora. Zaenkrat so banke le neke vrste posredovalci nalog, ki jih nekje predpišejo. Tržno ravnanje je seveda še tuje, bo pa moralo priti tudi do tega, da bo denar postal tržno blago, bančniki pa prodajalci oziroma kupci tega blaga. V sedanjih načrtih se obetajo spremembe v to smer.

Naše drugo vprašanje se je nanašalo na število delavcev v bankah, ki iz leta v leto narašča. Knapičeva meni, da je temu kriva birokratska paša, ki se prav izživlja v bankah. Predpisane so takšne evidence, ki terjajo ogromno dela, veliko papirja in še več potrpežljivosti. Morda bodo kdaj le spregledali, da lahko marsikaj odpade. Tako bi čas bolj posvetili poslovnosti, kot administraciji.

Koliko je delavcev v enoti in kaj vse

opravljajo, nas je zanimalo. Božena Knapič je pojasnila, da imajo v samem Mozirju 20 ljudi, zunaj na izpostavah pa še 6 bančnih delavcev. V Mozirju delajo v dveh izmenah od 7. do 17. ure, nato sledi zaključevanje in notranje delo. Vodijo pa na svojem območju: 19.140 hranilnih vlog, 1.376 tekočih računov, 2.054 žiro računov, 2.358 vezanih vlog, 3.980 deviznih vlog občanov, pa tudi 658 pokojnin. Kot že rečeno, imajo v trgovini Savinja v Mozirju okenca za obrtnike, kjer lahko vsi ti opravljajo posle s svojimi računi.

Končno smo želeli kaj več slišati o odnosu bančnih delavcev do občanov, ker je pač marsikaj predmet javnih razprav. Knapičeva nam je pojasnila prizadevanja banke za izobraževanje delavcev v njenih enotah. Kljub temu so še vedno primeri, ko se bančni delavec ne obnaša na svojem delovnem mestu ustrezno. Žal, še vedno prevladuje mnenje, da službe niso težko dosegljive, ljudje marsikdaj pozabijo, da smo bančniki za svoje poslovne prijatelje na voljo, ne pa drugače ali obratno. Morda res posvečamo poslovnim odnosom premalo pozornosti, tu bo treba več narediti! Seveda pa morajo vedeti tudi uporabniki naših uslug, da za razne tegobe v našem poslovanju niso krivi bančni delavci, zato se ne kaže znašati nad njimi. Omika na obeh straneh bančnega okenca je edino kar bo pripeljalo do dobrih in kulturnih odnosov. Smo pa zato, da nas na neprimerno ravnanje koga izmed nas opozorite, potem je lahko ukrepati. Če pa se stvari rešujejo na cesti, pa seveda gre o nas le slab glas, ki pa konkretno ne seže do nas, da bi lahko spremenili.

Dejstvo je, da bančni delavci na okencah predstavljajo banko kot poslovno organizacijo in so dejansko znanilci njene poslovnosti. Drugod pravijo, da so »šalterski delavci« reprezentanti nekake delovne zavoda...

A. Videčnik

Kolektiv bančne enote Ljubljanske banke, temeljne banke Velenje v Mozirju.

Kakšna bo prihodnost RTC Golte?

Novembra letos bo minilo 20 let odkar so slovesno odpri Rekreatijsko-turistični center Golte, z vznesenimi besedami in velikimi obeti. Žal je vsako od teh let pomenilo bitko med željami in načrti ter možnostmi, letošnja bitka je še posebej huda. Vmešala se je narava in izničila izredne napore delavcev centra v pripravah na minulo »zimo«. Lanskih 480 milijonov dinarjev izgube so pokrili, ker pa snega ni bilo, so se morali spopasti še z 2,8 milijarde dinarjev izpada dohodka. V vsej zimi so imeli borih 12 smučarskih dni in še to v marcu. O vsem tem in tudi o načrtih do leta 2.000 so se pogovarjali na zadnji seji družbenega sveta za delovanje in razvoj tega centra.

Dejstvo je, da so na Golteh nevarnost spoznali kaj kmalu in s prvimi ukrepi pričeli že januarja, ki naj bi prinesel največji delež prihodka. Od takrat dalje se aktivnosti za reševanje nastalega položaja vrstijo ena za drugo in še veliko jih bo potrebnih. Med prvimi je priskočila na pomoč občina Mozirje s takojšnjim plačilom dotacij za letošnje leto, kar rešuje likvidnostni položaj centra, razbremenitvijo dajatev, odložitvijo obveznosti in drugimi možnimi ukrepi, ki smo jih zapisali že v prejšnji številki. Ne zaostaja občina Velenje. Obveznosti poravnava, še več vredna je pomoč združenega dela Šaleške doline. Žalska občina dokaj redno plačuje obveznosti in se Goltem ne odreka kot regijskemu središču, le njeno združeno delo ne sodeluje dovolj. Žal se občina Celje izmika na vse načine. Obveznosti plačuje neredno in praviloma prepozno. Kaj to ob današnji inflaciji pomeni, dobro vemo. V Celju tarnajo, da imajo hude težave v gospodarstvu, da jih tepejo interventni zakoni, da je priliva sredstev premalo, da še svojih potreb ne zadovoljujejo in podobno. Kot da težave pestijo samo celjsko občino! Ne smemo pozabiti pomoči sozda Merx, kamor Golte spadajo, sicer pa je v Celju pripravljenost pomagati samo načelna, se pravi, da je ni. Predstavniki velenjske občine jih je lepo zavrnil z izjavo, da se da pomagati, če je volja, predstavnik žalske občine pa je dejal, da se Celje tako ne more in ne sme obnašati. Navsezadnje so Golte z blestečimi načrti zgradili Celjani, jih ob težavah prepustili drugim, danes pa se jim odrekajo. Dokaz za to je med drugim dejstvo, da so Golte na prednostni listi sisa za izgradnjo objektov posebnega družbenega pomena na zadnjem mestu, prvi je seveda Golovec. Tudi trditve, da so se celjski smučarji »razpolovili« med Roglo in Goltmi ni preveč prepričljiva. Iz dveh razlogov. Prvič —

še vedno ostaja druga polovica, drugič — Rogla se vsekakor razvija v evropsko središče, na evropski ravni, s poudarkom na stacionarnem turizmu, Golte pa vendarle ostajajo središče za množičnost, rekreacijo, tekmovalni in sindikalni šport in se jim torej ne ne moremo odreči, tudi in predvsem Celjani ne. Za razliko od Rogle bodo dostopne vsem.

Sklep družbenega sveta je, da morajo vse občine pomagati kot mozirska in velenjska, sicer lahko začno omahovati tudi v teh dveh, saj sami bremena ne zmoreta. Za nameček se dokaj čudno vede tudi republika, saj cela vrsta njenih takšnih ali drugačnih organov sprejema in pošilja najrazličnejša »priporočila«, s katerimi si slovenski smučarski centri lahko bore malo pomagajo, da je mera polna, pa je zima brez snega za republiške organe »povečan poslovni rizik«, ne pa naravna nesreča, kar bi bistveno okrepila možnosti za reševanje težav. Ob tem je res, da se aktivnosti na republiški ravni vendarle krepijo in upajmo, da bodo tudi pomagale.

Na Golteh se ob vsem tem že temeljito pripravljajo na letno sezono, pri kateri pa brez pomoči doline in regije vsekakor ne bo šlo, predvsem ne brez sodelovanja s turističnimi in gostinskimi organizacijami v mozirski občini in v vsej Savinjski dolini. Del gostinskih delavcev bo verjetno prevzel dom planincev v Logarski dolini, žičničarji pa bodo opravili remontna in vzdrževalna dela ter nekaj investicij v lastni režiji, kar pomeni ovrednotenje lastnega dela in s tem izredni dohodek. Dodajmo še, da bo dvosedeznica Smrekovec v teh dneh postavljena in naj bi jo včeraj že tehnično pregledali. Morali bi jo že 1. novembra in kasneje že nekajkrat, zato se bodo z izvajalcem, zreškim Unionerjem, pogovorili tudi o odškodnini. Zanimivo je namreč, da so se prav na Lahovnici smučali še pred dvema tednoma, vendar so morali do teh smučišč peš.

Delavci centra so na seji družbenega sveta predstavili tudi razvojne načrte do leta 2.000. Centra na Golteh z njegovimi problemi vred ni moč »prenesti« kam drugam. Družbeni dogovor še vedno velja, center je posebnega družbenega pomena, torej je naš. Tega se morajo zavedati v vseh štirih občinah, ne le v mozirski in velenjski. Uresničiti torej morajo dogovorjene in sprejete ukrepe, tudi zato, da novembrska dvajsetletnica z otvoritvijo dvosedeznice in drugimi pridobitvami ne bo žalostna. Ne velja namreč več — Golte da ali ne, temveč, kako dolgoročno naprej.

Janez Plesnik

Ljubitelji cvetja — pohitite

Narava je letos zares pohitela in njenemu klicu so se odzvali tudi tulipani v Savinjskem gaju. Lepega cvetja željni oči so rože v Savinjskem gaju, parku slovenskih vrtnarjev, običajno razveseljevale v začetku maja, tokrat pa je drugače. Tisoči tulipanov so v polnem razcvetu, tudi narcise seveda, pa perunike se pripravljajo. Ljubitelji cvetja naj torej na prelep prostor ob Savinji pohitijo pred prvomajskimi prazniki, saj takrat njegova podoba ne bo več takšna.

Slovenski vrtnarji pravijo, da bodo takoj, ko bodo tulipani in narcise odcveteli, gredice posadili z novim cvetjem in tako svojemu parku zagotovili lepo podobo skozi vse leto. Novost je tudi, da bo letos končno stalno odprta kmečka hiša, za ogled in za okrepčilo, odprli bodo tudi kovačijo in poskrbeli še za kakšno posebnost. Društvo slovenskih vrtnarjev je namreč letos ustanovilo

posebno komisijo za gaj vse v želji, da ga uvrsti ob bok najbolj znanim evropskim parkom z ogromnim številom obiskovalcev, z bogato ponudbo, s prvim turizmom. Le več sodelovanja in več denarne pomoči si želijo, saj so prepričani, da bodo vsak vloženi dinar nekajkrat oplenitili.

J. P.

BERIŠA FERAT

Prihova
Opravljam vse vrste zidarških del
Informacije po telefonu št. 831-126
Se priporočam!

Plaz utrgal iluzije

Prav malo vode je preteklo po strugi Lučnice od tistega trenutka, ko je v naši občini zavladalo veliko razburjenje zaradi oživiljenih idej o zajezitvi Lučnice in do tistega trenutka, ko se je v dolini Podvolovljeka utrgal velik zemeljski plaz. Kot da bi narava sama začutila, kdaj mora pokazati zobe v vsej svoji silovitosti. Ko bi vsevedni strokovnjaki vsaj malo prisluhnili preprostemu človeku — domačinu, bi že davnej spoznali, da to ni bil prvi plaz, da jih je bilo že več in da gotovo tudi ni zadnji.

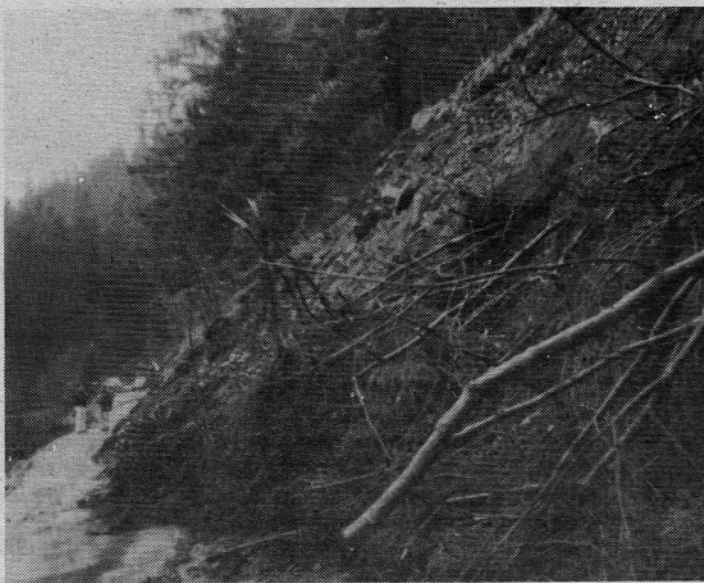
Plaz se je utrgal le nekaj sto metrov od mesta, kjer naj bi nekoč v svetli prihodnosti stal 52-metrov visoki jez. Seveda znotraj velikega akumulacijskega jezera. Plaz je zasul cesto, ki je še sedaj komaj prevozna. Potrebni bodo veliki posegi za sanacijo razmer, saj so tudi količine drseče zemlje

zelo velike (50 — 60 tisoč kubičnih metrov). Tudi laikom mora biti jasno, da bi tako velika gmota zemlje izredno dvignila nivo katerekoli vode, kaj šele akumulacijskega jezera. Tokrat je bila sreča v nesreči vsaj to, da se je plaz zaenkrat ustavil točno ob robu Lučnice, čeprav je nekaj zemlje zdrselo tudi v Lučnico.

Delanje študij, ki vsebujejo samo vodnobilančne podatke in na osnovi katerih načrtujejo megalomanske projekte, ki do obisti razburijo prizadete, je prav gotovo neodgovorno dejanje, mimo katerega ne bi smeli iti kar tako.

Tudi narava je v vsej svoji moči pokazala nasprotovanje, lahko bi rekli, barbarskim posegom v njene najlepše kotičke.

RAJKO PINTAR

60 tisoč kubičnih metrov zemlje je zdrselo na plaz v Podvolovljeku in zasulo cesto. Nevarnost, da bi plaz zasul Lučnico je realna. Govori se celo o prestavitvi struge Lučnice.

Vodo DA, Podvolovljeka NE!

Ker so celjski delegati v republiški skupščini na lastno pest in mimo uveljavljenih poti dogovarjanja v celjski regiji, želeli skupščini vsiliti amandma k predlogu sprememb in dopolnitev dolgoročnega plana SRS od 1986 — 2000 in po katerem naj bi za zagotovitev dolgoročne oskrbe s pitno vodo dela celjske regije, območje vodne akumulacije Lučnice postalo obvezno izhodišče dolgoročnega družbenega plana SR Slovenije, so predstavniki mozirskih družbeno-političnih organizacij, skupščine in izvršnega sveta povabili najvišje predstavnike celjske občine, da bi se odkrito pogovorili o milo rečeno neobičajnih poteh, katerih se poslužujejo celjski delegati. Sestanek je bil pred dnevi v Mozirju.

Za uvod postrežimo z nekaterimi podatki iz študije o zajezitvi Lučnice. Betonirski jez bi bil visok 52 m, nadmorska višina krone jez bi bila 582 m, gladina jezera pa na 580 m. Akumulacijsko jezero bi imelo 15 — 16 milijonov kubičnih metrov vode, saj bi bilo preplavljenih 82 ha zemljišče. Potopljenih bi bilo 32 stanovanj in gospodarskih objektov, v katerih danes prebiva 170 prebivalcev. Pod vodo bi šlo tudi 2120 m ceste in 1940 daljnovoda. V sušnih razmerah bi bilo nihanje gladine akumulacijskega jezera 7 m.

Na začetku so se predstavniki naše občine vprašali, kako je sploh mogoče (to je končno tudi moralno vprašanje) delati tako enostranske študije (ki tudi zelo dosti stanejo) in ki problem osvetljujejo samo z ene strani. Študija o dolgoročni preskrbi dela celjske regije s pitno vodo sloni izključno na vodnobilančnih učinkih, zanemarja pa vsa druga vprašanja. Verjeli ali ne — tudi z geološkimi raziskavami se ne ukvarja (plazovitost, propustnost terena itd.). Vodne strokovnjake očitno ne zanima socialna in sociološka plat problema. Kdo pa bo pripravil v naši dolini živeti pod psihičnim pritiskom tako velikanske količine vode? Tudi turisti se ne bodo odločali za bivanje v takem prostoru. Strokovnjaki se prav tako ne ubadajo z vprašanjem, kam preseliti 170 pretežno kmečkih prebivalcev. Morda pa si intimno mislijo, da bodo ta problem rešili po romunski formuli. S tem bi končno podrli tudi osnovno strategijo koncepta SLO, ki

veliko gradi na poselitvi obmejnega področja. Študija gre tudi mimo varovanja krajinskega parka, kajti Podvolovljek je razglašen za krajinski park z republiškim dokumentom.

Kakršnikoli tovrstni načrti potegnejo za sabo še druge pomembne negativne posledice. Pomenijo totalno zavarovanje vseh vodotokov, pomenijo ožji in širši varovalni pas ob teh vodotokih vse do Ljubnega. Zaradi ozkosti naše doline bi bil ustavljen vsak razvoj vse do Ljubnega. V ožjih in širših varovalnih pasovih pa so omejene vse gradnje, agrotehnični ukrepi, prepovedana je gradnja gospodarskih objektov, obrtnih con in še bi lahko naštevali.

Saj vendar obstajajo realnejše rešitve! Če ne bi to isto vodno gospodarstvo v vseh letih nazaj tako malomarno gospodarilo z vodami, se ne bi moglo zgoditi, da je danes Savinja izrazito hudourniška reka in da voda v Savinji naraste in v štirih urah odteče. Pred sto leti je bilo na našem predelu Savinje 160 jezov, leta 1945 še 115, danes pa jih je samo še 9. Številni strokovnjaki zagotavljajo, da bi se obnovitev vseh teh jezov rešila bistveni del problema.

Mozirski predstavniki so celjskim tudi zamerili, da v Celju ustvarjajo nekorektno javno mnenje, češ da naša občina celjski regiji ne da vode. To preprosto ni res, vendar je treba najti rešitev, ki ne bo tako grobo posegla v življenje in razvoj ene tretjine prebivalstva naše občine.

Ker je bil na republiški skupščini na srečo amandma celjskih delegatov zavrnjen (zaradi energičnega reagiranja mozirskega delegata), so mozirski predstavniki zahtevali od gostov zagotovilo, da tega ne bodo ponovno poskušali. Celjani so to zagotovilo dali.

Pa poglejmo še, kakšno je stališče predsednika Komiteja za urejanje prostora pri SO Celje tov. Sadra:

»Vsi skupaj smo usodno povezani z območno vodno skupnostjo in Nivojem Celje, ki nam ureja vodnogospodarske probleme na celotnem področju. Tako kot vi niste zadovoljni z njihovim delom, tudi celjska občina ni. Mi smo celo nestrpni z njihovim delom. Njihove analize in raziskave za preskrbo Celja s pitno vodo tečejo že desetletja. V Celju smo ne-

stropni, ker pijemo nezdravo vodo, hkrati pa nam to vodno gospodarstvo s svojimi strokovnimi službami ne zagotavlja vodnih virov za prihodnost. Ko smo dajali pripombe na spremembe dolgoročnega družbenega plana, kjer smo govorili še zelo na splošno o zavarovanju vseh vodnih virov, za katere vemo, da so na področju Zgornje Savinjske doline, smo na žalost pri formiranju tega spornega amandmaja že izhajali iz tega elaborata, ki ga je izdelal ing. Kregar, ne po našem naročilu, ne ob naši vednosti, ne ob naši strokovni navzočnosti, ampak tako kot vi ocenjujete, da ta projekt še ni strokovno in družbeno overificiran, tako ga ocenjujemo tudi mi. Mi smo ga prvič videli predstavljenega na tehniški šoli, kjer so sodelovali tudi vaši predstavniki in smo bili takrat prvič seznanjeni s temi rešitvami. Žal pa, ko smo mi formulirali ta sporni amandma za zadnjo skupščinsko sejo, smo nekako po »sufiliranju« (mi bomo to še preverili) strokovnih služb vodnih skupnosti, že poimensko naštevati te objekte in mi se čudimo,

da je samo ta pregrada Lučnice tako ekspanzirano bila omenjena. Ob predstavitvi projekta smo potem celo videli, da je ta pregrada na Lučnici bolj namenjena za vzdrževanje vodostaja na Savinji, kot pa neposredni preskrbi s pitno vodo. Nikakršnega namena nismo imeli, da bi ustvarili takšno politično klimo v našem prostoru, ker se zavedamo, da bomo morali problem oskrbe ne samo Celja ampak tudi širšega območja, reševati z viški vode, ki so na našem področju. Celotno območje vzhodnega porečja Savinje in Sotle je deficitarno z vodo, na našem območju pa je vode preveč. Tudi sam sem proti takim nasilnim posegom, kot je tako velika zajezitev in se sprašujem, zakaj je to vodno gospodarstvo s svojimi strokovnimi službami dopustilo, da je propadel cel sistem jezov in strug, ki so v preteklosti zadrževali vodo....«

Neprizadeti opazovalec bi potemtakem lahko dejal, da se v Celju med sabo bolj malo poznajo, kar pa je težko verjeti.

RAJKO PINTAR

Krvava rana Varpolja

Turistična sezona je pred vrati in obiskovalci avtokampa Menina v Varpolju bodo pričeli prihajati s svojimi počitniškimi prikolicami. Če se v kratkem ne bo kaj spremenilo, bodo v okolici avtokampa imeli res kaj videti. Žal nič lepega, kajti danes se v okolici avtokampa nahaja največje črno odlagališče v naši občini. Verjeli ali ne — le-to se razteza na razdalji najmanj enega kilometra. Na celotni razdalji sta samo dve zdravi očesi, ki nista okuženi z umazanijo, smetmi in nesnago — to sta avtokamp Menina in vežbališče za pse, ki ga urejuje kinološko društvo. Prav v nebo je vpijoča razlika med tema dvema prostoroma in ostalo okolico. Smeti se pričnajo točno na meji avtokampa in nesnaga se stopnjuje do velikih jam, ki so polne umazane zelene vode, na kateri ne plavajo lovkvanji (pa bi lahko) kajti ves prostor za njema odsluženi štedilniki, hladilniki, avtomobilske školjke in kar je še podobnih stvari, ki svoje zadnje počivališče najdejo

na podobnih črnih odlagališčih. Vsebinska materiala, ki se nahaja po kotanjah, ne preseneča, saj kaže kvečjemu na pomanjkanje domišljije tistih, ki tako kruto skrunijo naravo in čisto okolje. Bolj preseneča je ogromne količine nagomiljenega materiala.

Poglavje zase so velike količine gradbenega materiala, ki se kopiči na nasprotni strani avtokampa. V bližini raste nova soseska, ki se bo še širila. Kolikor nam je znano, ni v bližini nobenega kontejnerja. Pa bi bil potreben. Res je, da kopičenje odpadnega gradbenega materiala še zdaleč ni tako hudo početje, kot zgoraj opisano, kljub temu pa bi težko rekli, da prispeva k lepši podobi Varpolja. Varpolje je lep in privlačen kraj. Letošnja pomlad ga je že zgodaj odela v zelenje in cvetoča drevesa. Tudi ptičjega petja ne manjka. Lepe sprehajalne poti se vijejo po gmajni. Zaenkrat še med velikimi kupi smeti. Bo tako tudi med turistično sezono? R. P.

Bridka šala...

Bilo je nekoč tam na zaostalem Kozjanskem. Visoki strokovnjaki so nenehno in naporno razmišljali kako rešiti to zaostalost, eni so predlagali uvedbo pogradov v hiše, da bi pač vsak prebivalec imel svoje ležišče, drugi so spet sanjali v tovarnah, ki so v naših razmerah pravi čudež za napredek kraja in ljudi v njem. Mnogi pa so se šli turizem! Načrtov so naredili, da je bilo papirja cele skladovnice, pa kaj? Ostalo je pri spoznanju, da se to in ono ne izplača, da to in ono že imajo tam in tam, pa se ni obneslo, skratka ugiibanja na pretek. Med tem pa je čas neusmiljeno tekel dalje. Pa se domisli skupina visokih strokovnjakov rešilnega izhoda. Naredimo nad Sodno vasjo jezero, ki bo pritegnilo množico turistov, pa še zdravilišča to in onostran Sotle so blizu... To bo podvig. In res množice komisij so iskale pot v Vonarje, številne skupine so se gostile ob bogatih mizah in bogatih idejah, ljudje pa so nemo opazovali in majali z glavami, bili so pač za-

ostali, nejeverni Tomaži in seveda neuki, so dejali strokovnjaki, ki so bili šolani in so torej imeli prav: Res ja kmalu postalo Vonarje eno samo delovišče, zemlja revežev pa plen novih načrtov, pa kaj bi, saj zemlje je toliko, da nam bo nekoč celo pretežka, so dejali strokovnjaki in jemali, jemali... Minila so leta in kaj je sedaj od velikopoteznih načrtov ostalo in kaj pritegne ljudi v Vonarje — nekoriščena in zamočvirjena pustoš, spomenik neke neumnosti, milo rečeno neke strokovne zablode. Pa saj to ni edini primer naših naprednih načrtovanj in rezultatov vsega modrega.

Ali nam preti sedaj v našem biseru lepote krajine Podvolovljeku nekaj podobnega? Ali spet ne bomo upoštevali ljudi, ki tam živijo? Bomo spet papirnato dokazovali svoj »strokovni« prav?

Spomeniki so lepa in dostojna stvar, če služijo častnemu spomenu, ne pa naši neumnosti!

A. V.

Grozljiva podoba neke mlakuže, ki bi bila lahko v okras pokrajini. Sicer pa se bo ta podoba odkrivala obiskovalcem kampa Menina, saj je posnetek narejen le sto metrov stran od njega - če seveda nesnaga ne bo kmalu odstranjena.

Onečaščenje narave

Naši predniki so nam zapustili neokrnjeno naravo, zanimiva naravna okolja in bogate gozdove. Kako izgleda danes ta dediščina ne kaže pripovedovati, saj na vsakem koraku najdemo dokaze za skrajno malomaren odnos do našega okolja in pri tem nas ni nič sram! Svojevrstna omika, bi rekli opazovalec.

Že nekolikokrat smo opo-

zarjali na »črne točke« našega odnosa do okolja, žal nič ne zaleže, pa tudi tisti, ki bi morali te pojave prepoznati, ker so za to plačani in zadolženi, stojijo neprizadeto ob strani. Zato je tudi tako, da »korajža velja« za onesnaževalce, mi ki pa smo priče temu divjanju neomikanih ljudi, pa tudi le opazujemo, se tu in tam zgražamo, to pa je tudi že vse! Kje je občutek

krivde, kje je vest, ki bi nam morala očitati; kaj bodo rekli zamanci, ko bodo od nas prejele le nemarnost in pustoš?

Če beremo knjige ytisov namenjene našim turistom, je v njih več kot dovolj zapisanega o opažanjih, ki odvrčajo tujce, da bi še iskali miru v naših gozdovih in naši naravi. Prvi so polni odvrženih štedilnikov hladilnikov, posode, plastičnih predmetov in podobne nesnage, drugje pa so spet skladišča naše nemarnosti, največkrat

ob bistrh potočkih, ki so nam bili svoje čase v ponos. Ali bi lahko sedaj pesnik še napisal pesem o bistem potočku?

Brez ovinkarjenja velja pibiti, da je vse to kar najdemo v gozdovih in ob potokih, dokaz več za našo omiko in če imamo le malo vesti — ali nas ni sram?

Na Lepi njivi so se vaščani dogovorili, da se posvetijo raznim avtomobilskim školjkam, kovinskim predmetom in drugim zavrženim predmetom ob

potoku Ljubija. Kaj vse so privlekli na plano lahko le delno dokažejo slike. Imajo že ob cesti naloženo kar nekaj ogromnih kupov najdenih predmetov za katere pa se lastniki nikakor nočejo javiti! V prvi vrsti gre pobudnikom te akcije vsestranska pohvala z željo, da bi jih tudi druge posnemali. Ko bi tako vsaj delno očistili okolje, naj velja pravilo, da vsakdo poskrbi v svojem okolju, da v naravo ne mečejo več odpadne predmete. Naj obvelja samo-

zaščita! Če bomo tako ravnali, ne bo več onesnaževalcev. Morda bi kazalo za imena le-teh uvesti posebno rubriko v naše glasilo. Ali bi to kaj zaleglo? Morda bi koga le postalo sram! Iz roda v rod velja pravilo, da skrbimo za naravno in kulturno dediščino, le tako ju bomo ohranili. Ta obveza velja tudi v današnjem, tako sodobnem času in seveda tudi ob tako, na veliko omenjani omiki dvajsetega stoletja.

A. Videčnik

Vse te avtomobilske razbitine so potegnili prebivalci Lepe njive iz njihovega črnega odlagališča.

To delo so lahko opravili le s pomočjo traktorjev in vlečnih vrvi. Akcijo so izvedli samoiniciativno.

Kdo jih bo posnemal? Dela po dolini se res ne manjka.

Skupščina »zelenih«

Društvo za varstvo okolja Zgornja Savinjska dolina je bilo ustanovljeno decembra 1987, tehten povod za ustanovitev pa so bila nameravana odlagališča jedrskih odpadkov. Svoje delo v tem obdobju so na občnem zboru prvič ocenili pred dnevi v lovskem domu v Solčavi. Na začetku delovanja jim je največ preglastic povzročala papirna vojna z ustanovitvenimi postopki, ob rednem delu seveda. Povedati velja, da so dobro sodelovali s šaleškim ekološkim društvom in drugimi. Več sodelovanja in pomoči bo v tem trenutku še kako pomembno, saj se nad okoljem Zgornje Savinjske doline zgrinjajo temni oblaki, sicer pa po vrsti.

Med najpomembnejše probleme sodi umiranje gozdov in temu je bilo namenjeno uvodno predavanje Ivana Kolarja, strokovno doživeto in še kako zgornje. V nadaljevanju so gozdarji povedali, da lani večjih novih poškodb ni bilo, letos pa je stanje znova slabše, zlasti na velenjskem področju. Zaskrbljujejo je, da prirastek v gozdu naglo pada. Razlogov je več in gozdarji jih raziskujejo. Razpravljali so menili, da so delni krivci tudi gozdarji sami, saj z močnimi stroji pogosto uničujejo gozd, podrast, vodne vire in podobno. Ob tem naj omenimo še planinske pašnike, bolj natančno njihovo gnojenje z umetnimi gnojili. Na pašniku brez umetnih gnojil raste 130 vrst trav, rož in zdravilnih zelišč, na pogojenem le 12 do 15. Ob tem so naša gnojila močno radioaktivna, kar lahko vpliva na vodne vire, na nevarnost opozarjajo lovci in drugi in skupaj s kmetiji bo treba temu vprašanju nameniti več pozornosti.

Drug velik problem so predvidena jedrska odlagališča. Kljub vsem zagotovilom in nekakšnemu zatišju se sedaj znova širijo neuradne novice, da so možnosti za odlagališče na tem področju znova aktualne. Temu se bodo seveda upirali z vsemi močmi in sredstvi, pri čemer bodo nastopali skupaj s šaleškim ekološkim društvom, kot je poudaril njegov predstavnik.

Novejša in prav tako huda zadeva je nameravana potopitev Podvolovljeka. Ljudje živijo v strahu in negotovosti, da se bo to morda res zgodilo, močno so ogorčeni. Akumulacija naj bi služila za uravnavanje vodostaja Savinje v sušnih obdobjih in s tem uravnavanje podtalnice v zajetjih, ki jih načrtovalci predvidevajo na področju Meliša. Načrti so ogromni, gre pa seveda za preskrbo s pitno vodo za celjsko področje. Temu nihče ne verjame, saj so prepričani, da se v ozadju skriva nekaj

drugega. Posebej so poudarili, da Zgornja Savinjska dolina ne odreja pitne vode Celju, dejstvo pa je, da Podvolovljek in dolina ne bosta plačevala dolga zgrešeni razvojni politiki Celja in okolice. Vodo dajo, ne dajo pa Podvolovljeka. Tem načrtom se je treba upreti takoj, odločno in glasno, sicer bomo povoženi, so med drugim menili.

Prava nadloga so tudi odpadki in smeti, ki se kopičijo na divjih odlagališčih po vsej dolini. Kritiki, da so premalo storili za to člani društva sprejemajo. Vsekakor ni samo njihova naloga, da pometajo dolino, odpadkov pa ne bi bilo, če jih ti »kritiki« ne ne bi metali v okolje. Sicer pa tudi za odstranjevanje odpadkov in smeti pripravljajo poseben program. Posebej so poudarili, da morajo povečati število članov, saj prihajajo le iz Solčave, Luč in Ljubnega, iz spodnjega dela bolj malo in Zadrecke doline nič. Morda bodo po večjih krajih ustanovili podobne društva, želijo pa tudi, da člani društva ne bi bili fovski in ribiške družine in druge organizacije, temveč vsi njihovi posamezni člani.

J. Plesnik

Rekli so še:

— Kmet iz Črne na Koroškem je že leta 1928 dobil tožbo z rudnikom zaradi škode v gozdu. Kaj pa danes?

— Včasih so rekli, da je treba za pаметen nasvet vprašati najvišjega gorjanca. Danes smo zopet tam in prav je tako — le nasvetov nihče ne upošteva!

— Najpomembnejša vrednota v zgodovini je bila kmečka družina. Kmet je vzdrževal življenje in ga še danes. Zakaj torej farma z 10.000 prašiči na enem mestu, z velikanskimi stroški, s strupenim gnojem... Zakaj ne 10 prašičev na 1.000 kmetijah? V oporo kmetiji, z več skrbnosti in manjšimi stroški, z izkoriščenim gnojem...!

— V našem povojnem razvoju smo prišli tako daleč, da mestni otroci že sprašujejo, v kateri tovarni delajo moko, že pšenice iz mlinov ne poznajo več.

— Za 5 litrov zdrave vode da Arabec 1 ovco. Približno toliko vode porabimo vsakokrat, ko potegnemo vrstico na stranišču. Koliko šele, ko operemo avto. Vode ne cenimo dovolj. Bodo potrebne dvojne pipe in dvojne cene, posebej za pitno vodo in za ostale namene?

— Bitka za okolje je kot plet nivojo po kateri divjajo biki. Najprej moraš pregnati bika.

Umetnost na steklu

Erna Hren pri delu.

Slikanje na steklo je umetnost svoje vrste. Gre za poznavanje lastnosti stekla kot polizdelka v obliki raznih vaz, kozarcev, steklenic in podobnega. Brez tega bi bilo slikanje nanj zgolj rokodelsko dejanje. Skratka za to delo je treba znanja, ki ga daje pač strokovna šola in to je leta 1962 Erna Hren tudi dokončala v Rogaški Slatini. Po končanem šolanju je še nekaj let delala v tem poklicu, torej v steklarskem, bolje v stekloslikarskem, potem pa je za skoraj 17 let prenehala slikati na steklo. Ta dolg premor ji je morda odprl še tista videnja svojega lepega poklica, ki jih kot mlada steklarska strokovnjakinja ni občutila.

Obiskali smo jo v njeni skromni delavnici, kjer išče vedno nove podobe za svoje izdelke. Pogovor je anesel, da nam je odkrila vir iskanja motivov za svoje steklene predmete. Išče ga v naravi! Trave

so ji za vzor in kot sama pove, je v njenem iskanju treba dodobra živeti z naravo in v njej iskati... In res, njena slikarija je čista, enostavna in prav zaradi tega privlačna, dopadljiva. To je neke vrste ustvarjanje iz svoje notranjosti iz globokih občutkov za lepoto. Seveda se da podobno delo opraviti obrtniško, brezdušno, potem pa seveda predstavlja le like, ki se nenehno ponavljajo in služijo zgolj dekoraciji predmeta.

Erna Hren pa želi več, želi dati vsakemu izdelku svojo lastnost, svojo podobo in svojo vsebino. Prav ta pestrost pa je odlika njenega dela, saj predstavlja vsaka njena podoba unikat. Kako to zmore? Z nenehnim iskanjem novega, svežega navdiha. Pravi, da prej ko vsame steklo v roke, že vidi njegovo končno podobo, jo zazna v sebi in jo prikaže na površini. Ko sede za delovno mizo je pri stvari, če ni razpoložena raje ne slika, ker v prisili ne čuti kreativnosti, ki je za upodabljanje potrebna.

Pri delu uporablja posebne barve, tudi z njimi je potrebno skrbno ravnanje, treba je iskati med njimi sozvočje, sicer bi podobe bile kaj lahko nasilne, nemirne in ne žive, govoreče in lepe.

Vsako poslikavo mora utrditi.

To stori v posebni peči pri toploti preko 500 stopinj. Seveda mora pri tem poznati posebnosti stekla, kajti vsako zahteva posebno obdelavo, skratka, njeno delo opravlja z ljubeznijo, to povedo tudi njene poslikave, to je videti v njenih delih. Stekloslikarstvo jo je, kot sama pravi vso prevzelo in zato ji pomeni veliko doživetje in osebno potrditev.

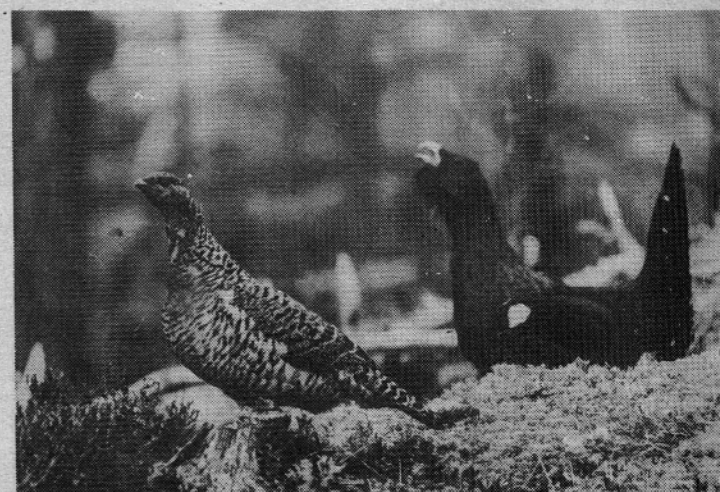
A. Videčnik

Prišel je čas, ko petelin zapoje

Danes objavljamo ekskluzivne posnetke, ki so uspeli Jožetu Svetiličiču. Posnetki velikega petelina so bili narejeni v Podvezaku nad Lučami, kraj, kjer pa je nastal posnetek planinskega orla pa mora ostati skrivnost.

Petelin je zapel.

Dvorjenje samički.

Petelin pri kočljivem dejanju.

Zadovoljena samec in samička.

Za nameček pa še božanski posnetek planinskega orla.

Reševalna služba

Marsikdaj naletimo na cesti na drveči rešilni avto in ob tem pač vsakogar pretrese, saj nihče ne ve kdaj bo sam potreboval podoben prevoz. Le malo voznikov na cestah se tega zaveda, zato je pogosto opaziti brezobzirnost do teh vozil, namreč, vsak omikan voznik bo dal takoj prednost rešilnemu avtomobilu. Pa žal ni tako, je pripovedoval Rajko Vajd, ki že 21 let opravlja ta zahteven posel pri reševalni postaji tukajšnjega zdravstvenega doma. In nadaljeval, ko gre za minute v človekovem življenju bi morali soljudje imeti drugačen odnos do te dejavnosti, ki zahteva včasih trdne ljudi. Večkrat tudi neobčutljive na najrazličnejša nerganja naključnih uporabnikov uslug te službe.

Na mozirski reševalni postaji imajo trenutno 3 reševalne avtomobile. So sicer že kar stari, pa vendar odlično vzdrževani, zato tudi služijo svojemu namenu. Treba je vedeti, da ceste po katerih morajo ti vozovi, niso vse dobre in v takih prilikah pač vsako vozilo bolj trpi.

Za prevoze skrbijo 4 šoferji, ti delajo tako, da sta dva v dopoldanskih, eden v popoldanskih in eden v nočnih urah na voljo. Obvladujejo območje naše občine, ki pa je glede na hribovito območje zelo zahtevno. Pa še ena težava jih spremlja. V avtomobilih imajo sicer radijsko zvezo, vendar pa ta ni povsod slišna in tako se lahko zgodi, da v zelo nujnih primerih ne dobijo obvestila. Zgodi pa se tudi, da v izrednih primerih pokličejo prostega šoferja na dom in omogočijo nujen prevoz. Skratka, delo reševalcev je naporno in zahteva poleg dobrega obvladovanja voznških veščin še znanje prve pomoči. Zgodilo se je že, da porodnica ni pravočasno prispela v bolnišnico in porod so opravili kar v reševalnem avtomobilu.

A. Videčnik

Približati pomoč slušno prizadetim

Skupščina Medobčinske organizacije slušno prizadetih Titovo Velenje, ki združuje tudi slušno prizadete iz naše občine, jer pred dnevi zasedala v Mozirju, saj so se pred dvema leti dogovorili, da bodo letne skupščine vsako drugo leto pri nas.

V lanskem letu so največ pozornosti posvetili izobraževanju, saj so organizirali predavanje o boleznih odvisnosti, o zdravi prehrani, nezgodah na dopustu, pomenu gibanja za zdravje, o požarni varnosti, varstvu pri delu in ravanju v primeru naravnih nesreč.

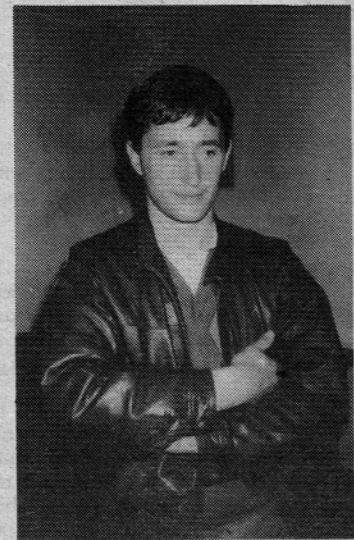
V lanskem letu so se udeležili kulturnih prireditev ob mednarodnem dnevu slušno prizadetih v Celju.

Pomembna društvena dejavnost se odvija na področju telesne kulture. Slušno prizadeti so se udeležili republiških prvenstev v kegljanju, šahu, malem nogometu, streljanju, namiznem tenisu in veleslalomu. Najboljši rezultat je med našimi člani dosegel Martin Vršnik iz Podolševe, ki je postal republiški prvak med slušno prizadetimi.

Vodstvo Medobčinske organizacije je obiskovalo na domu svoje ostarele in socialno ogrožene člane, nekaterim svojim članom pa so pomagali pri reševanju problemov na delovnem mestu. V lanskem letu so nabavili 1412 baterij in 98 akumulatorjev za slušne aparate, z občinsko zdravstveno skupnostjo pa so se dogovorili, da dobijo socialno najbolj ogroženi člani povrnjen denar za baterije.

Medobčinska organizacija slušno prizadetih ima sedež v Titovem Velenju. Ker pa je to za mnoge naše člane že kar precejšnja razdalja in tudi znesek za avtobus ni zanemarljiv, so na skupščini predlagali, da bi tajnica medobčinske organizacije enkrat na teden ali vsak enkrat na štirinajst dni delala v Mozirju. Predlog je bil osvo-

jen in tudi prostor je bil kar hitro zagotovljen.

Martin Vršnik iz Podolševe je republiški prvak v veleslalomu med slušno prizadetimi.

Članov medobčinske organizacije slušno prizadetih iz naše občine ni malo, vendar pomoč velikokrat ravno zaradi razdalj ni dovolj učinkovita. Slušno prizadeti se bodo torej odslaj lahko oskrbovali z baterijami in akumulatorji za slušne aparate tudi v Mozirju. Obvestilo o točnih dnevih in urah delovanja tajnice v Mozirju bomo objavili v naslednji številki Savinjskih novic.

Shakespeare na platnih

Poročali smo že, da je likovni ustvarjalec Goran Horvat iz Nizke končal dva obsežna likovna projekta in sicer likovno upodobitev Biblije ter Dantejeve Božanske komedije. Sredi marca pa je zaključil likovno interpretacijo Shakespeareove komedije »Kakor vam drago«. 22 platen je iz-

delanih v formatu 70 x 100 cm. Pri slikah je tokrat izključno uporabil umetniške oljne barve Rihard Jakopin, ki jih izdeluje Aero iz Celja ter njihov slikarski medij.

Opus dvaindvajsetih platen je dopolnjen še s tridesetimi risbami.

PRODAJALNA VARPOLJE

Obveščamo cenjene kupce,
da bo prodajalna
med prvomajskimi prazniki
odprta
non-stop
od 7. do 19. ure.

Se priporočamo!

GOZDNO GOSPODARSTVO NAZARJE

Delovna skupnost skupnih služb
Nazarje št. 22

objavlja po sklepu delavskega sveta
javno licitacijo
za prodajo:

osebnega avtomobila »Zastava 101« — GTL 55,
letnik 1985 v voznem stanju

Izključna cena 18.000.000,— din.

Javna licitacija bo v soboto 20. maja 1989 ob 12. uri v Nazarjah 22
(sedež DSSS, GG Nazarje).
Licitacija bo potekala po sistemu »videno — kupljeno«, zato kasnejših
reklamacij ne bomo upoštevali.
Prometni davek plača kupec.

Turistično društvo

Mozirje
sekcija mlajarjev

Razpis tekmovanja v plezanju na mlaj

1. maja 1989 ob 14. uri bo na prireditvenem prostoru v Sa-
vinjskem gaju tekmovanje v plezanju na mlaj.

Udeleženci tekmovanja bodo plezali brez posebne opreme in z merjenjem časa.
Zmagovalec bo tisti, ki bo v najkrajšem času od venca mlaja odtrgal okrasni
trak.

Prvaki bodo nagradjeni z bogatimi praktičnimi nagradami.
Podrobnejša navodila bodo tekmovalci dobili pred tekmovanjem.
Prijave sprejema do 26. 4. 1989 poslovalnica KOMPAS v Mozirju.

MERCATOR

Zgornjesavinjska kmetijska zadruga
Mozirje

razpisuje
po sklepu Konference sindikata
javno licitacijo

za prodajo sledečih rabljenih osnovnih sredstev

4. kom. počitniških prikolic
Adria 450, letnik 1977

Izključna cena za posamezno prikolico znaša 9.000.000.— din vključno s pro-
metnim davkom.
Licitacija bo v soboto 6. maja 1989 ob 10. uri pri mehanični delavnici v Sp.
Rečici 14. Ogljed je možen eno uro pred pričetkom licitacije.
Ponudniki morajo pred začetkom licitacije vplačati 10% varščino od izključne ce-
ne. Prodaja bo potekala po sistemu videno — kupljeno, zato kasnejših reklama-
cij ne bomo upoštevali. Kupec mora plačati in odpeljati prikolice v 3 dneh po
licitaciji.

Gorenje

Glin Lesna industrija
Nazarje

RAZPIS KADROVSKIH ŠTIPENDIJ
ZA ŠOLSKO LETO 1989/90

za poklic — zahtevnost

	št. stip.
obdelovalec lesa — II.	5
lesar široki profil — IV.	20
strojni mehanik — IV.	5
elektrikar — IV.	2
lesarski tehnik — V.	3
strojni tehnik — V.	3
elektrotehnik elektroniki — V.	1
nar. mat. tehnik — V.	2
inž. lesarstva — VI.	2
dipl. inž. lesarstva — VII.	3
ekonomist — računovodska dej. — VI.	1
dipl. ekonomist — VII.	
— denarništvo in finance	2
— komercialna dejavnost	2
inž. strojništva	1
dipl. inž. strojništva — VII.	
— konstrukcija in gradnja strojev	
— proizvodno strojništvo	2
dipl. inž. elektronike — VII.	2

Prijave (obrazec SPN-1, zadnje spričevalo in potrdilo o vpisu v šo-
lo) pošljite do 1. 7. 1989 v kadrovske službo Gorenje GLIN,
Nazarje.

MERCATOR

Zgornjesavinjska kmetijska zadruga
Mozirje
Cesta na Lepo njivo 2
Zadružni svet Mercator ZKZ Mozirje

razpisuje po 50. čl. statuta
prosta dela in naloge

DIREKTORJA

Za direktorja je lahko imenovan kandidat, ki poleg splošnih in posebnih
pogojev določenih z zakonom, izpolnjuje še naslednje:

— da ima visoko ali višjo izobrazbo agronomske, ekonomske ali pravne
smeri,
— da ima najmanj tri leta delovnih izkušenj na vodilnih delih in nalogah.
Mandat traja 4 leta.

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjega
dela naj kandidati pošljejo v zaprtih ovojnicah v 15 dneh po objavi na
naslov:

Mercator ZKZ Mozirje z oznako »za razpisno komisijo.«
Kandidate bomo o izbiri obvestili najkasneje v reke 8 dni po odločitvi za-
družnega sveta.

TABORNIŠKI ODRED IV. OPC GORNJI GRAD

OBVESTILO

Taborniški odred IV. OPC Gornji grad tudi letos organizira obmorsko taborjenje
v Savudriji, v času od 7. 7. do 16. 7. 1989.

OKVIRNA CENA TABORJENJA	SKUPAJ S PREVOZOM ZNAŠA:	za netabornike:
za tabornike:		
do starosti 15 let	550.000 din	600.000 din
od 16 — 18 leta	600.000 din	650.000 din
od 18 leta dalje	650.000 din	700.000 din

Vse informacije v zvezi z taborjenjem dobite na osnovni šoli Gornji grad pri
tovarišu Vojku Colnar in Minki Naglič.

KERAMIČARSTVO
TARACERSTVO

ORLOVIČ

VLADO — DRAGO
Čopova 5, Žalec, tel. 063/731-549

- POLAGANJE KERAMIČNIH PLOŠČIC
(notranjih in zunanjih)
- POLAGANJE TERACO PLOŠČ
- POLAGANJE TERACO TLAKOV
(pralnih in brušenih) — POLAGANJE VENEZIAN-
SKIH TLAKOV
(odpadni marmor)
- MONTAŽA STOPNIC

Naročila sprejemamo tudi preko SZ »Moj dom« Mozirje in SZ »Gorenje« Tito-
vo Velenje.

VABILO

DRUŠTVO TVD PARTIZAN MOZIRJE je na svoji zadnji seji sprē-
jel načrt akcij za prvo polletje, katerega danes objavljamo.
Želimo, da bi v teh akcijah sodelovalo čim več občanov to je mladina,
starši z otroki ter ostali in s tem obudimo zamisel akcij »Razgibajmo
življenje« Narava nam veliko pomeni in tudi daje, vendar se vsega tega
premalo zavedamo.

Za vse akcije bo zbor pri domu TVD Partizan Mozirje in sicer:

27. 4. 1989. Ob 16. uri pohod občanov v neznanu, v slučaju slabega
vremena 29. 4. 1989. ob 16 uri

13. 5. 1989. Ob 16 uri kolesarjenje proga primerna za vse starostne
skupine.

10. 6. 1989 Ob 17. uri plavanje v Topolščici. Zaradi prevoza z avtobu-
som se morate prijaviti 9. 6. 1989 v pisarni društva.

TVD PARTIZAN
MOZIRJE

MERCATOR

Zgornjesavinjska kmetijska zadruga
Mozirje

TOZD TRGOVINA GOSTINSTVO

Komisija za delovna razmerja
in osebni dohodek

objavlja
prosta dela in naloge za

1. DVA PRODAJALCA v KPC
v Ljubiji
2. KUHAR v gostilni »Menina«
Gornji grad

za določen čas:

3. KUHAR — NATAKAR za gostilno v Šmihelu — nadomeščanje
delavke odsotne zaradi porodniškega dopusta
4. NATAKAR za bife kegljišče v Mozirju za čas gostinske letne
sezone

Prijavijo se naj kandidati, ki izpolnjujejo splošne pogoje in imajo uspešno kon-
čano trgovsko oz. gostinsko šolo ustrezne stroke. Prodajalci naj imajo opravljen
izpit za vožnjo viličarja.

Poskusno delo bo trajalo dva meseca.
Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati dostavijo do 3. maja
1989.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v roku 10 dni po poteku roka za prijavo.

Ljubljanska banka

Temeljna banka Velenje

vsem delovnim ljudem
in občanom
iskreno čestitamo
ob prazniku OF
— 27. aprilu
in za praznik dela
1. maj

fcn

OBVEŠČA CENJENE STRANKE,
DA JE V MOZIRJU ODPRT
PRVI FITNESS CENTER
V SAVINJSKI DOLINI,
KI VAM NUDI:

- SAUNO
- PODVODNO MASAŽO
- PEDIKURO IN MANIKURO
- ELIMINACIJO CELULITA IN HUJŠANJE
POD ZDRAVNIŠKO KONTROLO

Informacije vsak dan razen nedelje od 8. do 14. ure po telefonu:
063/831-600.

Za obisk se priporočam!

FITNESS CENTER — »NADA«
NADA ZAGER
Berložnikova 2
63330 Mozirje

CELJSKA TURISTIČNA ZVEZA MGZ Celje in SA-ŠA MGZ Titovo Velenje Poslovna skupnost za turizem Celje

razpisujejo natečaj

za izvirne (inovativne) ideje in spominke celjske regije

I.
Namen natečaja je vzpodbujati čim širši krog občanov za oblikovanje in
izdelavo izdelkov domače in umetne obrti, ki bi služili kot turistični
spominki.

II.
Natečaja se lahko udeležijo posamezniki, turistična društva, delavske uni-
verze, pionirske šolske zadruge, likovniki, obrtne zadruge, izdelovalci do-
mače in umetne obrti, aktivni žena zadružnic, delovne organizacije in vsi
ostali, ki bi lahko s svojimi predlogi prispevali k boljši ponudbi spominkov.

III.
Poleg izdelkov umetne in domače obrti pridejo v upoštevanje tudi:
izdelki kulinarike z ustrezno embalažo,
kopije muzejskih predmetov in miniature kulturno-zgodovinskih in nar-
avnih znamenitosti z ustrezno embalažo,
posamezni industrijski izdelki, primerni za spominke.
Spominki in ideje naj temeljijo na značilnostih celjskega turističnega ob-
močja in njegovih turističnih krajev in morajo biti zasnovani tako, da bo
možna tehnična izvedba vsaj v manjših serijah.

IV.
Udeleženci natečaja soglašajo z odkupom idejnih osnutkov s strani posa-
meznih interesentov (Merx Celje, Izletnik Celje, Zlatarna Celje, KIL Liboje,
Steklarina Rog Slatina, Unior Zreče, Konus Slovenske Konjice, Pivovarna
Laško, Tovarna dokumentnega in kartnega papirja Radeče) do zneska
200.000 din.

V.
Komisija bo ocenila prispele izdelke in ideje, ter podelila naslednje nagrade:
I. nagrada: 1.000.000 din
II. nagrada: 600.000 din
III. nagrada: 400.000 din

VI.
Udeleženci natečaja morajo idejne osnutke s podrobnim opisom predložiti
najkasneje do 31. maja 1989 na naslov Medobčinska gospodarska zbornica
Celje, Aškerčeva ulica, p.p. 91
Vsi izdelki bodo razstavljeni ob turističnem tednu v Celju, istočasno bo po-
govor o vseh prispelih izdelkih.
Rezultati natečaja bodo objavljeni v istih glasilih kot razpis natečaja.
Razpisna komisija

O delu naših gasilcev

V letu 1988 je bilo na našem območju Občinske gasilske zveze Mozirje 7 požarov, od tega 6 v zasebnem sektorju ter 1 v družbenem. Skupna škoda je znašala 87.000.000 din in je bila v celoti povzročena v zasebnem sektorju, medtem ko v družbenem sektorju požarne škode ni bilo. V primerjavi z letom poprej pa lahko ugotovimo, da je bilo požarov več, materialna škoda pa letos večja, zato nas opozarjajo podatki, da bomo morali biti še bolj budni in previdni ter pozorni na zasebni sektor, ker se nam prav tu povečuje požarna nevarnost.

Vzrok požarov je bila strela, samovžig in malomarnost občanov. Vse to dokazuje, da je človeški faktor še vedno tisti, ki je žal v mnogih primerih povzročitelj požara. Osveščenost naših delovnih ljudi in občanov še vedno ni na taki ravni, da ne bi bili povzročitelji požarov pa čeprav posvečamo vso pozornost požarni varnosti in preventivi preko vzgoje, izobraževanja, raznih predavanj, opozoril, javnega obveščanja v tisku in radiu ter slično. Se vedno je navzoče mišljenje, da smo samo gasilci tisti, ki smo poklicani in odgovorni za požarno varnost in družbeno samozasčito, vsi drugi pa ne, zato je takšno mišljenje zmotno in večkrat tudi usodno.

Zadnje čase se nam dogaja posebno v sušnih obdobjih, da tako občani kot gozdarji požigajo gozdne odpadke in dračje nekontrolirano in je tako prišlo do več požarov. Le hitri in učinkoviti intervenciji gasilcev gre zasluga, da ni prišlo do večjih požarov, ki bi lahko imeli hude posledice. Kljub stalnim opozorilom od strani gasilcev, naša opozorila niso bila

vedno dovolj učinkovita, zato lahko z gotovostjo trdimo, da je zavest naših delovnih ljudi in občanov do požarne varnosti in preventive še vedno premajhna in bomo morali temu problemu v bodoče še vedno posvetiti kar največ skrbi.

Gasilska oprema in orodje, ki ga imamo je za naše pogoje in razmere po oceni požarne ogroženosti zadovoljiva, več pa bomo morali posvetiti osebni zaščiti naših gasilcev, da jih ne bomo pošiljali v ogenj napol zaščitene in nezavarovane pred nesrečo, kajti zavedati se moramo, da je njihovo delo prostovoljno in humano, zato zasluži vso pozornost.

Rad bi povedal tudi to, da je gasilsko orodje in oprema vsak dan dražje in za naš dobljeni gasilski dinar skoraj več nedosegljiva, če pa že nam ostane kaj sredstev le te do konca leta pobere inflacija in tako smo ostali zopet praznih rok, naši upi, želje in načrti pa neizpolnjeni na papirju. In da bo mera polna je treba povedati tudi to, da bomo letos namenili skoraj polovico vseh sredstev za zavarovanje gasilskih vozil, domov, orodja in opreme ter gasilcev, saj se je zavarovanje povečalo za več kot 800%, zato ostaja vprašanje koliko bomo lahko še nudili našim gasilskim organizacijam za njihovo normalno in redno dejavnost. S tem v zvezi se lahko upravičeno sprašujemo o nadaljnjem obstoju prostovoljnih gasilcev.

Za rešitev teh problemov pa je poleg nas gasilcev odgovorna tudi širša družbena skupnost, katere del smo tudi mi gasilci.

MILAN KOPITAR

Kako po pameti gledati TV

Danes skorajda ni doma, kjer ne bi imeli televizijskega sprejemnika, saj nam poleg informacij nudi veliko raznovrstnih programov.

Namen pričujočega zapisa je, da bi bralcem ponudili nekaj nasvetov glede gledanja televizije, da bi bili nekateri škodljivi vplivi čim manjši.

Važno je vedeti, da TV zaslon oddaja škodljivo mikrovalovno in ultravijolično sevanje ter celo šibke röntgenske žarke. Zato je gledanje iz prevelike bližine škodljivo za ves organizem, posebej pa še za oči. Prava ali »neškodljiva razdalja« med aparatom in gledalcem bi morala znašati deset-

kratno dolžino diagonale zaslona. Če meri diagonala npr. 53 cm, bi morala biti razdalja 530 cm ali 5,3 m. Približevanje zaslonu zelo poveča škodljivost, ki se zelo hitro zmanjšuje, čim dlje smo od zaslona. Tako je pri razdalji 6 metrov kar 36 krat manjša od tiste pri enem metru. Spomnimo se, da veliko otrok sedi kar na tleh pred televizorjem, komaj kaj dlje od enega metra, kar je posebej škodljivo.

Odgovorimo še na vprašanje, kako dolgo smemo dnevno gledati TV program.

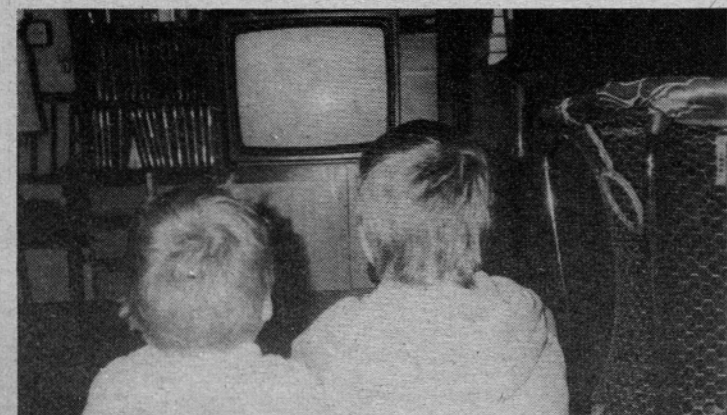
Tabela nazorno prikazuje razliko med otroci in odraslimi.

Starost	Čas pred ekranom dnevno v urah ni za otroke te starosti
otroci do 3 let	
otroci do 5 let	1/2 ure
otroci do 7 let	dvakrat po 1/2 ure
otroci do 10 let	dvakrat po 3/4 ure
otroci do 12 let	dvakrat po 1 uro
otroci do 16 let	dvakrat po 1 1/2 ure
mladina do 18 let	največ 2 do 3 ure nepretrgoma ali skupno 4 ure dnevno
in odrasli	

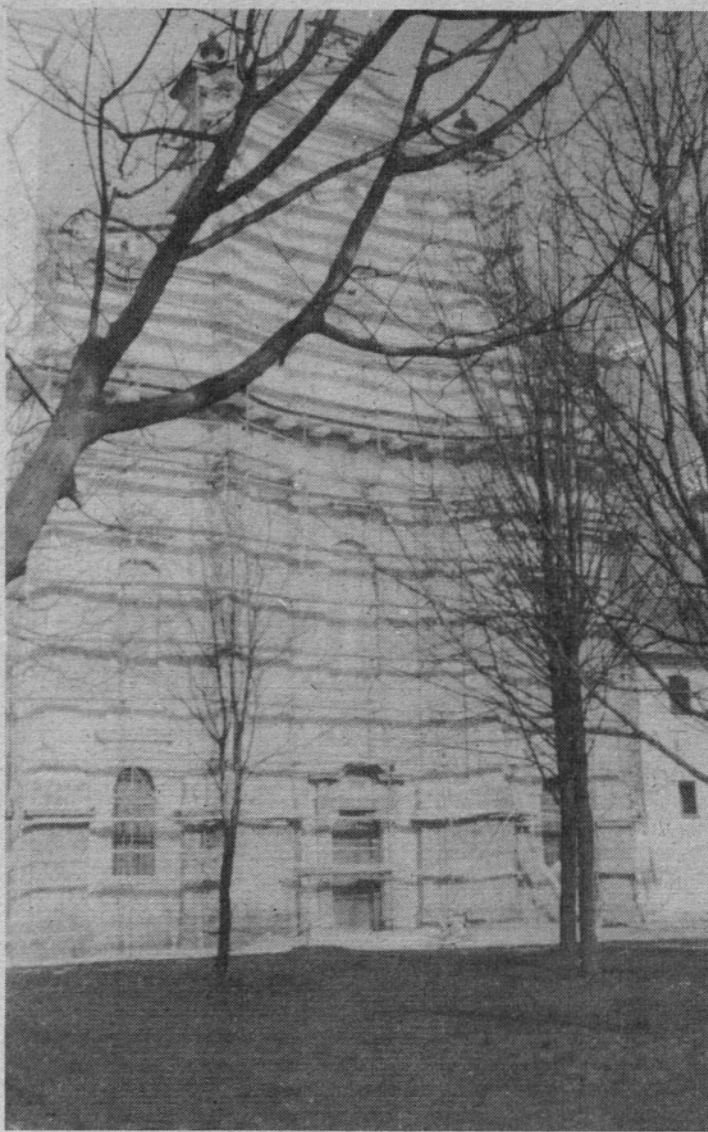
Nespoštovanje teh časov lahko povzroči nespečnost, razdražljivost in druge živčne motnje. Otroci, ki že dan začnajo pred televizorjem, nimajo časa za svoje redne šolske dejavnosti, so raztreseni in njihove misli tudi med poukom romajo k televizijskim junakom. Zanemarjajo tudi telesne aktivnosti in bivanje v naravi. Ko

liko in kdaj bodo otroci pred televizorjem je odvisno izključno od staršev. Starši, ki vzorno skrbijo za zdravje svojih otrok, bodo otrokom znali dopovedati, da je predolgo gledanje TV sporedov škodljivo. Tako si bodo prihranili marsikatero bridko spoznanje in ohranili zdravje svojih otrok.

dipl. ing. FRANJO GEČ

Sedenje tik pred televizorjem je zdravju škodljivo.

Gornjegrajska katedrala se pospešeno obnavlja.

Arhivska zbirka v Mozirju

Naši bralci so bili že večkrat seznanjeni s prizadevanji za ohranjanje kulturne dediščine tega območja. To nalogo si je zadala Občinska kulturna skupnost, ki je tudi oskrbela potrebne prostore in potrebe, tako je ta dejavnost rodila kar lepe sadove. Marsikaj smo uspeli rešiti uničenja in ohranili našim znanjem. Hkrati pa pomeni zbrano gradivo zelo dobre vire za razne raziskovalne naloge z našega območja.

Republiška zakonodaja določa pogoje pod katerimi se lahko takšna zbirka ohranja zunaj arhivskih ustanov. Predpisuje dalje tudi določene pogoje za hrambo in prostore, da bi omogočili varno vzdrževanje listin in drugega gradiva, kot so slike in podobno. Zato je Zgodovinski arhiv Celje zahteval vpogled v arhivsko zbirko v Mozirju in na skupnem sestanku s predstavniki kulturnih organizacij v občini predočil možnosti za delo te dejavnosti. Gre dejansko za skrb da se ohranijo marsikatero listine, ki so zgodovinsko zanimive.

Domači predstavniki so vsekakor

vztrajali, da ostane arhivsko gradivo še naprej v občini, zato je bil dogovor, da se s pomočjo Zavoda ustrezno uredi, popiše po načelih arhivske dejavnosti in ustrezno zavaruje. Vse to naj bi opravili skupaj s tovarišicami iz Občinske matične knjižnice, ki bodo očitno posledje bdele nad zbirko. Vsekakor je pomembno, da ostane tu zbrano gradivo še naprej na voljo domačim raziskovalcem in sploh vsem, ki si želijo vpogled v razne listine in druge oblike kulturnega izročila doline.

Kulturna skupnost že sedaj načrtuje ureditev ustreznih prostorov v nekdanji kaplaniji. Pravilna hramba zahteva namreč tudi posebna tla in ognjvarne omare. Seveda vsega hkrati ne bo mogoče urediti, vendar pa je volja, da se zahtevam ustrezne hrambe zadosti.

Ob tem je treba poudariti, da vsebuje, sicer skromna zbirka, zelo redke in posebej zanimive primerke, kar narekuje določeno skrb kulturnikom v Mozirju.

A. Videčnik

Vsem upokojencem v občini!

Društvo upokojencev Mozirje in Občinska zveza društev upokojencev Mozirje sta že v prvih mesecih preteklega leta organizirali za upokojence v občini Mozirje službo pravne pomoči. Namen te službe je bil pomagati upokojencem pri reševanju in uveljavljanju njihovih pravic ter zadev, ki se s tem v zvezi občasno porajajo. Doslej je ta služba opravljala svoje delo v prostorih Zveze in DU Mozirje v Mozirju, vsako drugo in četrto sredo v mesecu od 9. do 10. ure.

Vendar pa ustanoviteljici in služba sama ugotavljajo, oziroma je pokazala praksa, da je zanimanje upokojencev za tovrstne usluge sorazmerno skromno pa ne glede na to, da so bile brezplačne.

Spričo tega je bilo sporazumno dogovorjeno, da služba brezplačne pravne pomoči preneha s svojim delom vsaj začasno. V kolikor se bi v prihodnje pokazalo večje zanimanje upokojencev za te usluge, bo služba pravne pomoči ponovno začela s svojim delom 12. julija 1989 od 9. do 10. ure. Sicer pa bi želeli, da bi tudi upokojenci sami potem svojih občinskih DU povedali svoje mnenje o potrebi službe pravne pomoči v prihodnje in, ki je namenjena prav njim.

V nasprotnem primeru pa bo služba prenehala s svojim delom za stalno.

Občinska zveza DU Mozirje

O bančništvu pri nas

Ljubljanska banka. Temeljna banka Velenje je sklenila izdati zapis o preteklosti denarnih zavodov na območju Zgornje Savinjske in Saleške doline.

Vsebinska naj bi prikazala delo in napore naših prednikov, da bi skozi narodne denarne zavode dosegli gospodarsko osamosvojitve slovenskega naroda. Razmere na nekdanjem Spodnjestajerskem so sile v odločne ukrepe za preprečitev potujčevanja. Poleg narodnih društev, so predstavljali največji branik prav denarni zavodi, ki so slovenski denar posojali našim ljudem pod ugodnimi pogoji in brez nevarnosti, da se dolžniki zavežejo tudi politično. Posebno nevarno so bile okoliščine v Šoštanju, kjer je po letu 1910 prevladovalo nemštvo v mestu. Manj, ali pa sploh ne, pa so se takšni pojavi zaznali v naši dolini,

ta je bila vseskozi narodno zavedna in slovenska.

Pisec se ubada s težavami okoli virov, ki so še posebno skopi v Saleški dolini. Vendar pa prosi vse, ki bi karkoli našli v zvezi z nekdanjimi denarnimi zavodi, da posodijo to gradivo, sem spadajo stare hranilne knjižice, poročila hranilnic in posojilnic, fotografije nekdanjih hranilnic ali hranilničarjev in podobno. Prosimo, da gradivo posodite proti podpisu najbližji enoti Ljubljanske banke, ta bo nato poskrbela za vrnitev po preslikavi. Prosimo tudi za osebne navedbe o nekdanjih hranilnicah kjerkoli že so bile.

Vsakdo se naj zaveda, da se s takim zapisom ohranijo dejstva, ki so našim prednikom v čast, nam pa v ponos.

A. V.

Vinogradi v naši dolini še enkrat

K članku Aleksandra Videčnika v prejšnji številki Savinjskih novic bom zaradi večje popolnosti poskušal dodati nekaj podatkov.

(1.) Letnica 1459 pri drugem navedku je napačna, saj takrat gornjegrajski opat ne bi mogel prositi samostanskega zavetnika, celjskega grofa Friderika, ničesar več, kajti zadnjega Celjana, Ulrika II., so ubili v Beogradu leta 1456 in tudi Friderik II. je umrl že leta 1454. Pravilna letnica bo pač 1439, in tu res najdemo pri Ignacu Orožnu, zakladničarju podatkov iz naše doline (v njegovi knjigi Benediktinski samostan Gornji Grad (Das Benediktiner-Stift Oberburg, Maribor, 1876, str. 181—182) dokument, ki je bil napisan menda na dan sv. Jerneja, apostola, leta 1439.

(2.) V Historični topografiji Slovenije (v drugem delu Slovenske Štajerske in jugoslovanskega dela Koroške do leta 1500 Pavleta Blaznika) (Maribor, 1988) najdemo podatek, da se je Okonina vsaj do leta 1500 imenovala v nemščini Weingarten (z dvojico Weyngarten), kar bi pomenilo 'vinograd'. Tako je zapisana že prvič leta 1316 in potem v omenjenem obdobju še štirikrat.

(3.) »Vinogradi, omenjeni v urbarju gornjegrajske posesti l. 1426, so ležali v splošnem zunaj Gornjegrajskega. Pozneje (do konca 16. stol.) so se razširili tudi v tem okolišju. Srečujemo jih pri Radmirju, v neposredni bližini Ljubnega ter v okolici Rečice. Danes spominjajo na te vinograde le še zemljiščna imena in redki posamezni vinogradi.« (Vlado Valenčič, Vinogradništvo, v: Gospodarska in družbena zgodovina Slovenecv: Zgodovina agrarnih panog I, Ljubljana, 1970, str. 290.)

(4.) Johann Gabriel Seidel v svoji knjigi Popotovanje po Tirolskem in Štajerskem 2: Štajerska (Wanderungen durch Tyrol und Steiermark 2: Steiermark, Leipzig, okoli 1840, str. 61) pravi: »Nad Mozirjem se dolina razširi. ... Vinogradov ni več, z vzhoda piha bolj mrzel veter — vse naznanja bližino apskega področja. V približno eni uri smo prišli mimo trga Rečica do razpotja tik ob Savinji«, tj. do Radmirja, kjer se odcepi cesta proti Gornjemu Gradu.

(5.) Najhujša nadloga slovenskega vinogradništva je bila trtna uš, ki so jo pri nas prvič opazili leta 1880. Do uničenja vinogradov v naši dolini je prišlo ob koncu prejšnjega stoletja. Vinograde je bilo treba obnoviti z ameriškimi in evropskimi trtnimi sortami, odpornimi zoper trtno uš. Te trtne sorte so se sicer uveljavile, očitno pa ne v nekdanjem obsegu. Marsikod imajo še zdaj brajdo in stiskajo

grozdje za vino, vendar je brajda splejana po navadi ob gospodarskih poslopih in tudi vina običajno ni obilo.

(6.) V Zadrecki dolini še danes spominjajo na trto in vinograde nekateri imena. — (a) Iz prvotno ledinskega Viniše (ali Veniše — naglašen je drugi i; odgovor na vprašanje KAM? bi bil na Viniške, na OD KOD? z Viniš, privednik pa je viniški) je v Lačji vasi nastalo enako hišno ime (Viniše so dvoje: Zgornje in Spodnje); gospodarju se reče Vinišnik (Venišnik), njegovi ženi Vinišnica (Venišnica). V letih 1460—1469 aje bilo ledinsko ime zapisano v obliki am Winisch (schuester). — Pred drugo svetovno vojno so se nosilci priimka Venišnik nahajali v Dravogradu, Slovenj Gradcu, Mariboru in Gornjem Gradu (po knjigi Franceta Bezljaja Začasni slovar slovenskih priimkov, Ljubljana 1974). — (b) V Krašah imamo ledinsko ime Vinica oz. Podvinica (v tem poknjiznem imenu bi bil naglašen prvi i), izgovorjeno kot Vinica (Podvinca); vezava predloga je v tem primeru problematična: na vprašanje KAM? se odgovori pod Vinico, na OD KOD? izpod Vinice, sam imenvalnik ednine pa se glasi Podvinica, ne pa mogoče Viniča. (Imen tega tipa je pri nas še nekaj; predvsem imena naselij in zaselkov imajo dvojne oblike, namreč zaradi odgovora na vprašanje KAM? — ta bi se glasil pod Žlavor — tudi Žlavor poleg Podžlavor; v Krašah se pri starejših ljudeh še sliši za zaselek Podgora odgovor na vprašanje KAM? tudi pod Goró poleg običajnega v Podgoru.) — (c) V Krašah (v zaselku, ki se imenuje Vrhi) se neka ledina imenuje V tem zadnjem nogradu; pri domačinih je še živo izročilo, po katerem naj bi tu nekoč bil vinograd, najbolj vzhoden na Vrheh. — (č) Poleg ledinskih imen je mogoče med predvsem starejšimi domačini najti ustne podatke, kje da so imeli vinograde — Tako so bili recimo nekoč v Krašah menda vinogradi vse od Mikeljnov do Podvinice. — Brajdo (tak imenovane odre) so imeli tudi v Lačji vasi na Sečah za brgom pri Firštovnjivi, kjer je plot, vendar so trto opustili, ker so jim menda vse pokradli (Na Sečah je še znan izraz aberne zelena grozdje, ki ne sezori' — »zelenjavno«, ki so jo pred stiskanjem izločili.)

PETER WEISS

Pripris uredništva: Pri članku Viniški pripris v naši dolini izpod peresa Aleksandra Videčnika nam je ponagaja tiskarski škrat, ki je trojko spremeni v petico, tako da je pravilna letnica na katero je opozoril tudi Peter Weiss, dejansko 1439. Avtorju pri spevka se za napako opravičujemo.

Iz športa

Zveza telesnokulturnih organizacij občine Mozirje je organizirala občinsko prvenstvo v namiznem tenisu. Tekmovanja se je udeležilo šest moških in ena ženska ekipa. Prvo mesto je osvojil Partizan Mozirje, za katerega sta igrala Benetek in Rampre, drugo mesto so osvojili Lučani v postavi M. Rosc in C. Rosc, tretji pa so bili Šmarčani, za to ekipo pa sta igrala Glojek in Purnat.

Med ženskami se je prijaviła samo ekipa mozirskega Partizana, ki je tako brez boji postala občinski prvak.

MOJCA LETONJA

63342 GORNJI GRAD 80

V Gornjem gradu (pri mostu) je odprta nova prodajalna »TAGA« Izbirate lahko med številnimi modeli ženske, moške in otroške obutve, pasovi, torbicami in oblačili iz usnja. Odprto vsak dan od 9.00 — 12.00 in 14.00 — 18.00 ure, sobota in nedelja od 9.00 — 12.00 ure Ponedeljek zaprto. Za obisk se priporoča

Kovačev je vedno manj. Pravijo, da se to delo ne izplača, tisti pa vztrajajo, delajo to iz ljubezni do konj in tudi nostalgije. Eda takih je kovač Ferdo Korpnik iz Lok, kateremu je svojega konja podkovanje pripeljal Jože Češnovar, prav tako iz Lok p Mozirju.

